

SZENT IMRE KATOLIKUS ÓVODA ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI ÓVODAI PROGRAMJA

OM: 200702

KERESZTÉNY EMBERRÉ NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN.

Kecskemét, 2010.

**Papp Zsolt
igazgató**

„Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül
eggyel is tettetek, velem tettétek!”
(Mt 25,40)

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Törvények

1993. évi LXXIX. tv. A Közoktatásról

Módosításai: 1996. évi LXII. tv. (módosításokkal egységes szerkezetben)
 1999. évi LXVIII. tv. (módosításokkal egységes szerkezetben)
 2003. évi LXI. tv. (módosításokkal egységes szerkezetben)

1993. évi XXXVII. tv. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól

1997. évi XXXI. tv. A Gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
(módosítása 2002. évi IX. tv.)

1990. évi IV. tv. A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról.

Egyházi Törvénykönyv – II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

Rendeletek

255/2009 (XI.20.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) kormányrendelet módosításáról

137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról.

51/2004. (III.23.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelet módosításáról.

11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről.

23/1997. (VI.4.) MKM rendelet a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelvei.

32/1997. (XI.5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei.

1/1998. (VII.24.) OM rendelet a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről.

3/2002. (II.15.) OM rendelet a közoktatási intézményekben folyó minőségbiztosítás bevezetéséről.

Továbbá a fenntartói és a helyi (Önkormányzati) rendeletek.

ALAPÍTÓ OKIRAT

(módosított)

A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény 17. § (1) bekezdésében, továbbá a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 37 § (5) bekezdésében foglaltak alapján a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye Érseki Hatósága az 12006-ban létesített Szt. Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola alapító okiratát a következők szerint határozza meg:

1. AZ INTÉZMÉNY NEVE: Szent Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola

2. AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: 6000 Kecskemét, Szt. Imre u. 9

3. AZ INTÉZMÉNY EGYSÉGEI:

Szt. Imre Katolikus Óvoda 6000 Kecskemét Szt. Imre u 9.
és Teleki László u. 1.

Szt. Imre Katolikus Általános Iskola 6000 Kecskemét Szt. Imre u

4. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI TERÜLETE.

Kecskemét és környéke

5. AZ INTÉZMÉNY TÍPUSA:

Közös igazgatású közoktatási intézmény

6. AZ INTÉZMÉNY ALAPÍTÓJA ÉS FENNTARTÓJA: Kalocsa-Kecskeméti

Főegyházmegye Érseki Hivatala

6300 Kalocsa Szentháromság tér1. Pf.:29 Telefonszám: 78/ 462-166

7. ALAPÍTÁS ÉVE:

Szt. Imre Katolikus Óvoda és Áltános Iskola	2005
Katolikus Óvoda	1995
Katolikus Általános Iskola	1995

8. AZ INTÉZMÉNY TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI SZERVEU:

Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye Érseki Hatóság
Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Oktatásügyi Bizottsága
Oktatási Minisztérium
Kecskemét Megyei Jogú Város Főjegyzője

9. AZ INTÉZMÉNYVEZETŐ KINEVEZÉSI RENDJE:

A Szt. Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola képviselője az igazgató, akit a fenntartó nevez ki, illetve ment fel. A tagintézmények élére az igazgató helyetteseket és az óvodavezetőt a fenntartóval egyetértésben az igazgató nevezi ki.

10. AZ INTÉZMÉNY JOGÁLLÁSA: Állami, illetve önkormányzati feladatot ellátó egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézmény.

Egyházon belül működő önálló jogi személy. Képviselője az intézmény vezetője jogosult.

11. ALAP ÉS KIEGÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGE:

Katolikus szellemiségű - lelkesítő, 3 évfolyamos óvoda és 8 évfolyamos általános iskolai nappali tagozatos nevelés és oktatás.

M80.10 - Óvodai nevelés, felkészítés az általános iskolai oktatásra

- Iskolás korúak általános iskolai oktatása
- Különleges gondozás keretében nyújtott ellátás a sajátos nevelési igényű tanulóknak: - Ép értelműek, de közösségbe integrálható látás, hallás, beszéd, mozgás fogyatékkal rendelkeznek.
- Enyhe értelmi fogyatékosokat mutatnak, de közösségbe integrálhatók.

- Közösségbe integrálható autista gyerekek.

H55.52 - Közétkeztetés biztosítása.

H55.21 - Ifjúsági és szálláshely biztosítása

K70.20 - Az intézmény vagyoni működése

091.31 - Vallási neveléshez kapcsolódó feladatok ellátása

092.51 - Iskolai könyvtár, levéltár és könyvtári informatikai rendszerek működtetése fejlesztése használatának megtanítása.

092.34 - Támogatás

092.62 - Iskolai diáksporttal kapcsolatos feladatok és sporttevékenység biztosítása.

De22.13 - Lapkiadás

12. AZ INTÉZMÉNY BEFOGDÓKÉPESÉGE:

Katolikus Óvoda: maximum: 175 fő

Katolikus Általános Iskola: maximum: 440 fő

13. INTEZMÉNY GAZDÁLKODÁSA:

Önállóan gazdálkodó egyházi fenntartású közoktatási intézmény. Az egyház által alapított katolikus óvoda és általános iskola a normatív állami hozzájárulásból, a fenntartó által kapott kiegészítő támogatási összegből, és az egyház egyéb bevételeiből gondoskodik feladatainak ellátásáról.

14. A FELADATELLÁTÁST SZOLGÁLÓ VAGYON.

A feladatok ellátásához rendelkezésre áll a 6000 Kecskemét Szent Imre u 9. alatt lévő 3694/7. hrsz-ú ingatlan, melynek tulajdonosa a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint leltár szerint állóeszközök. 1995. 06. 07-én kelt megállapodás alapján 90évig használati jog biztosítva.

Az óvodai feladatok ellátásához telephelyként rendelkezésre áll a 6000 Kecskemét, Teleki László u. 1/a szám alatt található – belterület 3675 helyrajzi számú – ingatlan, melynek tulajdonosa a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, melyet 2009. 08. 31-től 2085. 08.31. napjáig tartó időszakra az egyház részére térítésmentesen használatra átad, valamint leltár szerinti álló eszközök.

15. VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉG:

A fenntartó jóváhagyásával folytatható.

Jelen alapító okiratot nem szabályozott kérdésekben a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, annak módosításai, a Polgári Törvénykönyv rendelkezései, valamint az Egyházi Törvénykönyv és annak végrehajtását szabályzó Püspökkari és Főegyházmegyei rendelkezések az irányadók.

MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY

A működési engedély száma: 7143-2/2009.

Kiadója: Bács-Kiskun Megyei Főjegyző

Kelte: 2009. július 29.

Részletek a működési engedélyből:

A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye Érseki Hatósága (6300 Kalocsa, Szentháromság tér 1.) képviselője kérelmének helyt adok és az általa fenntartott Szent Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola (6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.) működését a 2009. március 24-én keltezett alapító okirat alapján - az óvodai feladat új telephellyel való bővülése, illetve az intézmény befogadó képességének megnövekedése miatt – a 2009-2010-es tanévtől az alábbiak szerint engedélyezem:

1. Az intézmény neve:

SZENT IMRE KATOLIKUS ÓVODA ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA

2. Az intézmény székhelye:

6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.

3. Az intézmény egységei:

Szent Imre Katolikus óvoda	6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.
Szent Imre Katolikus Óvoda telephely	6000 Kecskemét, Teleki László u. 1/a
Szent Imre Katolikus Általános Iskola	6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.

12. Az intézmény befogadóképessége: összesen 655 fő, ezen belül

Katolikus óvoda: 7 csoportban maximum 175 fő

Katolikus Általános Iskola: maximum 480 fő

„Minden eldől gyermekkorban!
Isten legnagyobb ajándékai között szerepel
Gyermekkori biztonságunk, boldogságunk.
Ez a PARADICSOMI KOR.
Felnőttkorunk küzdelmeihez
Ez biztosít reményt és erőt.”

Lucien Amié Duval jezsuita atya

1. BEVEZETÉS

Tudományos kutatások sorozata igazolja, hogy a kisgyermekkorban megszerzett ismeretek és elsajátított magatartásformák életre szólóan meghatározóak. A keresztény nevelést is kisgyermekkorban kell elkezdni, mert később már nagyon nehéz „megásni” a hiányzó alapokat.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartásával. Sík Sándor szerint, aki vallás nélkül nő fel, az csak egy részét ismeri a valóságnak. Hamis valóságképpel, csonka életérzéssel kerül ki a világba. Nem ismeri az erkölcsi élet legmélyebb gyökereit és a legmagasabb szféráit. Bizonyos értelemben fegyvertelenül kerül ki az életbe, ahol az embernek a legveszedelmesebb harcait kell megvívnia.

Szüksége van tehát a keresztény nevelésre minden gyermeknek. Van, aki már a családban megismerkedik vele, megérzi Isten szeretetét szülein keresztül, megismeri Jézus Krisztus életét, s elsajátítja az értelmes fegyelem, a tekintélytisztelet, a tolerancia és a rend fogalmát. Mások azonban a katolikus óvodában szerzik meg első vallásos ismereteiket. Az őket körülvevő felnőttek (óvónők és dajkák) élete példájából tapasztalják meg Isten szeretetét. A keresztény óvónők és dajkák keresztény világnézettel rendelkeznek, a keresztény erkölcsi normákhoz igazítják életüket, és részt vesznek a keresztény közösség

életében. Él bennük egy vágy, hogy mindezt átadják a gyermekeknek, s szavaikkal, tetteikkel, életük példájával segítsék a keresztény ember kifermálódását.

A katolikus óvoda egészét a játék, a munka, az ismeretszerzés, a környezettudatos magatartás formálása valamint a közösségformálás sajátos világszemlélettel fogja át. Nevelésünk során képessé válnak a gyermekek a hit befogadására, megváltozik a viszonyuk saját magukhoz, (önismeret, önnevelés fejlesztése) kapcsolódásuk a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz (felebaráti szeretet, keresztény erények, megbocsátás), kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez. Az óvodás gyermeket, a neki járó jogok alapján, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, - s a katolikus óvoda evangelizáló munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

1.1 Katolikus közoktatási intézmények küldetése

*„Menjetez tehát,
tegyetez tanítványommá minden népet,
....Íme, én veletez vagyok mindennap
a világ végéig”
(Mt 28,19-20)*

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé

Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Keresztelje meg az embereket, s ez által új teremtményeket hozzon létre Krisztusban. Nevelje őket arra, hogy Jézus Krisztust válasszák példaképüknek, kövessék Őt, mindennapi életükben és kapcsolataikban Hozzá méltóan éljenek. Jézus Krisztus evangéliumában kifejezetten

megvan az igény, hogy belegyökerezzék a hívek lelkébe és életébe. Ez a célja a katolikus óvodai és iskolai nevelésnek is.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék. A katolikus intézmények legsajátosabban katolikus jellegét az adja, hogy tiszteli az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betölti saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Az Egyház küldetésének megvalósítása érdekében hozza létre intézményeit, ugyanis különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására. Sokan csak a egyházi iskolákra gondolnak, pedig az egyházi óvoda is éppen olyan szükséges, mint az iskola. Itt a gyermek egész életre megszerezheti a legalapvetőbb emberi ismereteket, a legalapvetőbb emberi magatartásformákat. Itt tanulhatja meg a jézusi szeretet legalapvetőbb megnyilvánulásait, az alapvető jó szándékot, a tiszteletet, a figyelmességet, a szabályokhoz való alkalmazkodást, a megbocsátást. Megismerheti a pedagógusokon és az óvoda más dolgozóin keresztül a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunkra, s megtanulhatja ennek a világnak a védelmét, az értékek megőrzésének módját. A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés, és az ismeretszerzés megalapozása folyik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más keresztény felekezethől érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

Az Egyház elsősorban azoknak ajánlja fel nevelő szolgálatát, „akik nem rendelkeznek megfelelő anyagi eszközökkel, nélkülözik a család segítségét és érzelmi melegét, vagy távol

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon 7, 8, 14. o.

vannak a hit ajándékától.”² Az Egyház nevelésével szeretné támogatni az egyszerűbb rétegből jövő gyerekeket társadalmi és gazdasági előrelépésükben, ugyanakkor felajánlja segítségét azon családok számára is, akik gyakorolják hitüket és gyermekük számára is szeretnék intézményes keretek között biztosítani a katolikus keresztény nevelést. A katolikus óvodába járó gyermekekben erősíteni kell azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. A keresztény óvoda a családi keresztény nevelés segítésére illetve hiányainak pótlására vállalkozik.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus óvoda szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”³

„A katolikus iskolában (óvodában) az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel⁴.”

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat. Ezért nagyon fontos a keresztény pedagógus egyénisége, s az ő általuk alkotott keresztény közösség minősége. A keresztény közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben, az evangéliumi elvek válnak számukra nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

Minden nevelőnek természetes igénye, hogy jó pedagógus legyen. A jó pedagógus pedig az , aki jókor, jót és jól ad a tanítványainak és jó időben, helyesen zárja el előttük, amit el kell zárnia. A keresztény nevelő legfontosabb jellemvonásai a hit és a szeretet. Hinnie kell az Istenben, az emberekben és a gyermek jóra való készségében. Ne csak a

² Katolikus Nevelés Kongregációja

³ Egyházi Törvénykönyv C.I.C. 796. 1. kánon

⁴ Egyházi Törvénykönyv C.I.C. 803.2. kánon

szeretet gyökerei legyenek meg a szívében, hanem adakozó, áldozatra kész szeretet, s így jóakarója, segítője tud lenni a gyermeknek személyválogatás nélkül.

Alapvető kíváncsi, hogy legyen nyitott minden értékre, s azt építse is be saját életébe és nevelő munkájába.

„A pedagógus hivatása az, hogy évezredek kincseit adja tovább egy új generációnak. Az ember páratlan lehetősége a hagyomány átvétele, ezért lehetséges a fejlődés az emberiség történelmében. A pedagógus hivatásához tartozik tehát a múlt ismerete és szeretete. Egy pedagógiát hitelesen mér az a jellemző, hogy mennyire becsüli a múltat. A kereszténység szilárd alapot teremt a múlt tiszteletéhez, és így egy nagyon értékes pedagógiához.”⁵

A hagyománytisztelet mellett nagyon fontos, hogy milyen jövőképet tud a pedagógus az új generáció elé állítani. A kereszténység az abszolút jövőben hisz. Hitünk szerint minden gondolatunknak, szavunknak, tettünknek örök jövője van. Keresztény intézményeinkben ezt a végtelen, örök távlatot nyitjuk meg a fiatalok előtt, s egyedül ez válasz végtelen vágyaikra.

A pedagógus képezze önmagát, érdeklődjön a kultúra iránt. Szaktudása és gyermekszeretete egységet alkosson. Kiegyensúlyozott egyénisége legyen, konfliktusait emberi módon kezelje. Munkájában és magánéletében az Evangélium és a törvény legyen a meghatározó. Családi élete legyen példaértékű. Tisztelettel forduljon a gyermekhez. Legyen következetes, legyen igazságos! A megalázást mindig kerülje el. Ne hiányozzon gyermek és pedagógus kapcsolatából a derű sem.

A keresztény világnézet pedagógusai elé példaként a tanító Krisztust állítja, a pedagógus feladata tehát, hogy az Ő művét teljesítse be.

Szinte a legfontosabb tulajdonságokat tárta elénk Jézus Krisztus, amikor ezt mondta: „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.” (Mt.11,29)

⁵ Farkas István Sch. P.

A gyermek nagyon törékeny, ezért van szükség a pedagógusnak Krisztus szelídségére. Alázat nélkül pedig értékes tulajdonságok is rombolóvá, pusztítóvá válhatnak, értelmük, ügyességük a gátlástalan önérvényesítés kiszolgálójává lehet. Tudjon a nevelő háttérben maradni, s engedje, hogy a gyermek növekedjen, gazdagodjon.

A keresztény pedagógusnak elmélyült imaéletet kell élnie, amely által erőt nyer munkájához, hálát ad sikereiért és lélekben hordozhatja a rábízottakat. Tudnia kell, hogy nem csak hitvallása van, hanem küldetése is, s a kettő szorosan összefügg egymással.

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekekért felelősek. A gyermeket sem szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a Mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

Az óvodai nevelésnek az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását kell elősegítenie az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével. A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezzék. A nevelés tegye lehetővé és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek képességeinek kibontakoztatását. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége óvodáskor végére érje el az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő szerepet töltsön be.

Az óvodás ember is egy személyiség, egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. A cél, hogy helyes irányba fejlődjön, alakuljon személyisége. A nevelés során egyes tulajdonságokat finomítani kell, másokat erősíteni.

Persze ez minden gyermeknél más és más. A pedagógus jól látja ezt, s így alakítja ki a személyes nevelési ideált.

A legfontosabb:

- ❖ a hitre, reményre, szeretetre nevelés
- ❖ a helyes önértékelés, amely le sem becsüli értékeit, de nem is magasztalja fel magát
- ❖ fontos az értékek felismerése, megbecsülése, a kiállás mellettük
- ❖ mások felé irányuló nyitottság
- ❖ mások érdekében való lemondás saját akaratunkról, pl.: közösség érdekében
- ❖ szelídség, kedvesség, együttérzés
- ❖ alázat
- ❖ becsületesség
- ❖ pontosság, alaposág,
- ❖ türelem,
- ❖ mértékletesség evésben, ivásban, öltözködésben,
- ❖ bűnbocsánat átérzése, nem kóros önmarcangolás,
- ❖ a megbocsátás átérzése, kimondása,
- ❖ igény a belső csendre, elmélyülésre,
- ❖ hűség, kitartás (Istenhez és embertársainkhoz)
- ❖ felelősség saját magunk, mások és a teremtett világ iránt különbözőségek elfogadása, tisztelete.

Összefoglalva: szeretni Istent, embertársait és saját magát. Gyermeknevelésünk során ezt a hármas követelmény kell szem előtt tartani, amelyet Teremtőnk állított elénk. „Törvényemet belsejükbé helyezem, szívükbe írom be.” (Jer. 31,11)

1.2 Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

A nevelés a gyermek vezetése, a gyermek érett, felnőtt emberré formálása. A felnőtt pedig az, akinek van kialakult világnézete, erkölcsi elvei vannak, amelyekhez az életét alakítja, s aki felelősséggel tudja vállalni a rá háruló feladatokat.

A II Vatikáni Zsinat dokumentumai közül a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az Egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek a teljességére eljussanak.”⁶

A keresztény felnőtt ember pedig az, akinek keresztény világnézete van, aki a keresztény erkölcsi normákhoz igazítja az életét, aki hisz Jézus Krisztusban, aki Jézus tanítása szerint alakítja az életét, és részt vesz a keresztény közösség életében. Az állami intézményekben az ember formálásán van a lényeg, míg az egyházi intézményekben a keresztény ember kifformálásán van a hangsúly.

A keresztény nevelésnek más a célja, speciális eszközei vannak: a keresztény ismeretrendszerre épül, s nagyon fontos a keresztény közösség, a keresztény pedagógus egyénisége.

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként, azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus bízott rá, de fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmasak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. „Az Egyház azért hozza létre iskoláit, (óvodáit), intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására.”⁷

A keresztény nevelés célja

„A keresztény nevelés célja tehát a hit ébresztése és fejlesztése, a gyermek hitvalló, felnőtt kereszténnyé nevelése, felkészíteni őket a hívő döntésre, hogy a keresztény közösségnek tudatosan aktív tagjai legyenek”⁸

Nem elegendő az ismeretek közlése és a szokások begyakoroltatása, úgy kell vezetni a gyermekeket, hogy élő és fejlődőképes hithez jussanak. A keresztény felnőtteknek nagy a felelősségük, szavaiknak és tetteiknek nem lehet más és más

⁶ Gravissimum Educationis Momentum

⁷ Katolikus Nevelés Kongregációja 8. (C.I.C. 794-795. kánon)

⁸ Dr. Rédly Elemér: Kateketika

jelentése, össze kell, hogy csengjenek és a jézusi tanítással meg kell, hogy egyezzenek. A gyermekkel kapcsolatban álló felnőtt csak így lesz képes a gyermeki hit növelésére, ellenkező esetben a gyermek csalódní fog, s lehet, hogy végérvényesen elfordul a keresztény értékektől.

A cél eléréséhez három sajátos feladatot kell szem előtt tartani

1. „Isten megismerésére és szeretetére elvezetni a gyermeket. Ez a keresztény család tanúságtételében, az imádság szellemének kialakításában, a hitoktatásban, a közösségi élet sokféle lehetőségében valósulhat meg.
2. Jézus Krisztus életének és megváltó művének ismeretére és befogadására vezetni a fiatalokat, hogy a legmagasabb rendű emberi élet megjelenítői legyenek.
3. Mivel az Egyház Krisztus rendeléséből az Ő pásztori művének folytatója, „...a vallásos nevelésnek kell bevezetnie a gyermeket az egyház életébe: a szentségek használatába, a közös imádságba, a vallási hagyományokba és szokásokba, általában a keresztény életstílusba.”⁹

El kell vinni a gyermekeket a templomba is, ismerjék meg magát az épületet, a templom berendezését, az ott található eszközöket próbálják ki. Egyáltalán lehetővé kell azt tenni, hogy a gyerekek biztonságban érezzék magukat a templomban, „haza menjenek.” A templomban átérezheti a gyermek a csendet, melyben Isten hozzánk szólhat, s mi emberek is Istenhez fordulhatunk, és az imában létrejöhet az élő kapcsolat. Az imához szüksége van az embernek hitre, szabadságra, legfőképpen erkölcsi szabadságra. Ha ugyanis tele van a szívünk olyan dolgokkal, amelyek távol tartanak Istentől, akkor nem tudunk imádkozni. A keresztény embernek tiszta szívűnek kell lenni. Isten felé fordulásában egyszerre van jelen a félelem és a szeretet is. Érzi kicsinységét, de az Úr Jézus Krisztus érdemei áthidalják ezt a nagy távolságot. Imáinkban mindazt lehet kérni, amit a „Miatyánkban” kérünk: bűneink bocsánatát, erőt, kegyelmet, hogy Isten gyengeségünket kipótolja. Szabad imádkozni testi-lelki jóért, munkánk sikeréért, jóságban

⁹ Csanád Béla: Neveléstan 1995.)

való haladásért, az igazság megismeréséért, s a mindennapi kenyérért, békéért. Imádkozhatunk szeretteinkért, s azokért is, akiket egyáltalán nem szeretünk. Az ima hatására az ember megnyugszik, jobban el tudja viselni a gondokat, a szidalmakat, a szegénységet, szeretteinek elvesztése nem roppantja össze, erősebb a lelki megrázkódásokkal szemben. Az ima fölemel bennünket.

A sajátosan keresztény nevelési eszközök

A pedagógusnak mindig tiszteletben kell tartania a vallás- és lelkiismereti szabadság elveit. Isten előtt minden ember esély- és jogegyenlőséget élvez. Ő mindenkit üdvözíteni akar. **Soha sincs késő Őhozzá eltalálni.** A kegyelem Isten ajándéka, bármikor megkaphatjuk. A keresztény pedagógusnak használnia kell a készítés hatékony eszközeit, melyek a következők

- A Jézus iránti szeretet, a Jézus kedvéért vállalt áldozat, továbbá az Isten akaratának megvalósítása, az örök élet reménye;
- A szeretet életszabályai, örömszerzés másoknak;
- A megbocsátás, az újrakezdés lehetősége, ellenségszeretet, tolerancia;
- A tudatosításban: rendszeres lelkiismeret vizsgálás.¹⁰

Az előttünk járó nagy nevelő egyéniségek nevelési elveire is szeretnénk építeni. Bosco Szent János nagyon fontosnak tartotta a szeretetet a nevelésben. Őszerinte az egyedüli járható út a preventív (megelőző) módszer, amely kedvességgel nevel, szerető gondoskodással segít, a neveltnek betartani az előírásokat. A felnőtt a gyermek mellé áll és a barátság és a szeretet szellemében figyelmezteti, buzdítja a jóra, segíti őt. Szavaiból idézve: „Az aki tudja, hogy szeretik, viszont szeret, és az akit szeretnek, elér mindent.”

Nevelési titkának második eleme az ésszerűség. A szeretethez hasonlóan a szülő, a felnőtt viselkedésében fellelhető ésszerűségnek ahhoz kell vezetni, hogy a gyermekek is ésszerűen viselkedjenek. Az értelem a nevelésben, a párbeszédben jut fontos szerephez. Engedni kell a gyermeknek beszélni, gondolatait hadd fejtse ki szabadon. Természetesen válaszolni is kell a kérdéseire. Mert ha igazi párbeszédet folytatunk, ennek eredménye a bizalom lesz. Így a felnőtt könnyebben tud segíteni a gyermek életcéljának kialakításában,

¹⁰ Dr. Rédly Elemér: Kateketika

s annak megvalósításában. Meg kell mutatni és meg kell magyarázni, hogyan kell élni. Don Bosco így ajánlja: „Minden helyzetben határozottan vezessétek és szeretetteljesen figyelmeztessétek őket, s ha kell, adjatok nekik jó tanácsokat.

Nevelői titkának harmadik alkotó része a vallás. Itt is a példamutatás a legfontosabb. A felnőttek hite megragadhatja és meg is kell, hogy ragadja a gyermeket. Úgy, mint amikor az egyik gyertyával meggyújtják a másikat, úgy kell lángra gyújtani a felnőtt hitének a gyermek hitét.

A keresztény pedagógusnak imádkozni kell a rábízottakért.

A hit fényében kell látnunk a bennünket körülvevő világot, rácsodálkozni az Úristen alkotta természeti szépségekre.

Meg kell tanítani a gyermeket imádkozni. Segíteni kell nekik, hogy Isten békéjében éljenek, mert így lesz meg belső nyugalmuk, s csak így tudnak másokkal is békében élni.

A nevelés alapelvei

A nevelés egészére vonatkozó alapelvek:

1. **Az eszmeiség elve** azt jelenti, hogy a Teremtő örök életre teremtette az embert, s azt akarja, hogy az ember az örökkévalóságban Isten életében részesedjék.
2. **A tudatosság elve** szerint a nevelői tudatosság feltételezi a tevékenység céljának, tartalmának, az alkalmas módszereknek, a várható eredménynek az ismeretét. A nevelő önkritikával szemlélje és vizsgálja felül saját munkáját és ésszerűen tudjon változtatni módszerén, ha szükséges.
3. **A tervszerűség elvének** ismertető jegyei: rendszeresség, következetesség, folyamatosság, fokozatosság. A rendszeresség megköveteli bizonyos tevékenységek sorrendjének megállapítását, összehangolását a gyermek életkori sajátosságának megfelelően, tanításban a tanterv ismeretét és a növendék tudásszintjének felmérését. A következetesség és folyamatosság megköveteli a fogalmak és az ismeretek elmélyítési és kibővítési tervét, a gyermek fejlődési lehetőségeinek ismeretét.
4. **Aktivitás elve** módszertani követelményeket állít mind a nevelő, mind a növendék elé. Kísérletek sora bizonyítja, hogy sokkal eredményesebb a nevelés, ha a gyermek cselekvéskészsége is bekapcsolódik. Fizikai és szellemi aktivitást jelent.

5. **A kegyelem érvényesülésének** alapelve legelőször az evangelizációs nevelésben és a megtérésben valósul meg, majd a tanúságtevő és hitvalló életben. A keresztény nevelés tehát a személyiség tökéletessége legfőbb tényezőjének az Istent, az ő kegyelmi ajándékát tartja.
6. **A gyermeki személyiség figyelembevételének elve** abból a tényezőtől indul ki, hogy a gyermekiség teljes értékű, de sajátos emberi létállapot, sajátos személyiségi jegyekkel és jellemző vonásokkal.

A/ A gyermek életkori sajátosságai a fejlődéslélektan törvényeinek és szabályainak figyelembevételét jelentik.

B/ A gyermek egyéni adottságainak és személyi értékeinek figyelembevétele azt jelenti, hogy az életkori sajátosságokkal párhuzamosan észre kell vennünk a tipikustól eltérő sajátosságokat és adottságokat is.

EGYÉNI BÁNÁSMÓDOT KELL ALKALMAZNI!

C/ A gyermeki személyiség tiszteletben tartása megköveteli a nevelőtől, hogy becsülje meg a gyermek ártatlanságát, tudásszomját és érzelmi gazdagságát, igyekezzék ezeket jó irányban tovább vezetni. Mindez miben nyilvánul meg?

- Bizalommal legyünk a gyermek iránt,
- Ne sértsük meg a gyermek önérzetét (durvasággal, gúnyolódással)
- Pozitív érzelmi és szellemi kapcsolatot teremtsünk, mert akkor szabadon megnyilatkozik a gyermek.
- Találjuk meg a józan igazságos megoldásokat
- Tételezzük fel mindig a jóakaratot a gyermekben.
- Vegyük észre a gyermek jó tulajdonságait hibái ellenére.
- Merjük beismerni tévedéseinket.
- Ne követeljünk meg mást önmagunktól, mint a gyermekektől.

7. **A nevelő vezető szerepének elve** azt jelenti, hogy a nevelőnek kell megterveznie, irányítania a nevelés folyamatát és a hatóerők rendszerét. A vezető azonban ne nyomja el a vezetett szabadságát és önállóságát. Ez a vezető szerep a nevelő tekintélyére épül. Mivel éri el a nevelő ezt a tekintélyt?

- erős eszmei-világnézeti biztonsággal,
- szilárd, erkölcsi magatartással,

- vonzó, hiteles életvitellel és életstílussal,
- minden gyermekre kiterjedő (nem partikuláris) szeretettel,
- életre váltott hittel, tudással és gazdag tapasztalatokkal,
- vonzó emberséggel.

8. **A nevelő hatások egységének elve** azt jelenti, hogy az alapelveknek és nevelési hatóerőknek egységben vagy legalábbis összhangban kell érvényesülniük. Megengedhetetlen, hogy egy közösségben más célokkal és módszerekkel neveljen az egyik, mint a másik. Ha az egyik nevelő hatás kioltja a másikat, zavar keletkezik a növendék személyiségének alakulásában.¹¹

Óvodánk nevelőtestülete az alábbi pedagógiai alapelveket szeretné érvényre juttatni

- Családias hangulatú, gyermekközpontú, keresztény értékrendre és hazafias nevelésre épülő pedagógiai munka végzése tiszteletben tartva a gyermek személyiségét.
 - Fontos a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztése, adottságainak teljes kibontakoztatása..
- Figyelembe kell venni a gyermekek egyéni képességeit a nevelés során.
- A nevelőmunkában törekszünk az alapkészségek fejlesztésére.
- Tökéletesíteni kell a gyermekek értelmét, akaratát, érzelmét és a testét.
- Az egymásért érzett felelősségre a család a munka szeretetére és a megbecsülésre kell nevelni.
- Meg kell tanítani a gyermekeket a kudarcok megélésére, feldolgozására.
- A gyermekek előre ismerjék meg a velük szembe támasztott követelményeket, elvárásokat.
- A pedagógusnak fejlett empátikus készséggel kell rendelkeznie, hogy tudja mikor kell alkalmaznia a gyerekekkel szemben a megfelelő szigorot és mikor kell elmélyült beszélgetéssel, szeretettel segíteni személyiségének harmonikus fejlődését.

¹¹ Csanád Béla: Neveléstan c. könyve

- A megaláztatást és a hátrányos megkülönböztetést azonban mindenkor kerülni kell.
- Minél jobban meg kell ismerni a gyermekeket és annak szüleit.
- Megfelelő értékrendet kell közvetíteni a gyermek felé. Kerülni kell az értékekben a mindenkori fogyasztó divatot közvetítő jelenségeket.
- Ezért segítjük felismerni a gyermekeknek a rosszat, törekszünk annak megelőzésére és a jó megbecsülésére.
- Becsületet kell szerezni a szorgalomnak, a munkának a gyermekek körében.
- Szeretnénk gyermekeket megismertetni nemzeti kultúránkkal, népi és egyházi hagyományainkkal, anyanyelvünkkel, szűkebb és tágabb környezetünkkel s egyúttal nevelni a haza, szülőföld és környezete iránti szeretetre.
- A pedagógus értéket közvetít és mintát nyújt, ezért fontos, hogy fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Szavahihető, megbízható legyen,. A konfliktusokat emberi módon kezelje, a türelem, szeretet és a megbocsátás vezérelje.

1.3.A Katolikus óvodák helyi nevelési programjának elkészítésekor figyelembe kell venni:

- ❖ A 2009-ben módosított óvodai nevelés országos alapprogramját, mely a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a magyar óvodai nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.
- ❖ Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit, többek között a Katolikus Nevelés Kongregációját, amelyből eddig is idéztünk, s amit eddig is szem előtt tartottunk.
- ❖ Köznevelési törvény, kiemelten a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei.
- ❖ A katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részei

2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

2.1 Katolikus gyermekkép

A keresztény óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, az egész személyiséget fejleszti, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést szabad játékkal, vallási neveléssel, egészséges életmód- és környezettudatos magatartás alakításával, anyanyelvi-, érzelmi neveléssel, szocializáció biztosításával, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel, testi és lelki szükségletek kielégítésével, megfelelő személyi és tárgyi környezet biztosításával.

Az óvodás gyermek a keresztény szülő és a keresztény nevelő számára Isten ajándéka, akit adottságaira tekintet nélkül befogad. Egyszeri és megismételhetetlen személy, individuum és közösségi lény. Megszületésétől fogva különböző fejlődési szakaszokon megy keresztül, s felmutatja azokat az érvényesülni akaró készségeket, képességeket, amelyek lassan öntudatra ébresztik. Fejlődése során ismeri meg önmagát, a többi embert, a természeti környezetét. Fokozatosan ébred az öntudatra, s felfedezi személyes szabadságát, és lassan megtanulja az ezzel járó felelősségvállalást. A gyermek érték, hiszen Isten teremtménye és érték, mert lelke halhatatlan. A gyermek lelkében különböző hajlamok lappanganak, melyeket fel kell kelteni, megnemesíteni, a tökéletes felé fejleszteni, és ebben a keltegető munkában helye van a „magvetésnek” és a „gyomlálásnak” is. A közös munka során: tanítás, buzdítás, új – és új meglátások lehetővé tétele, óvás, intés, feddés, mind – mind lehetőség a lélek gazdagítására. Hosszú és nehéz út ez, s nem mindegy, hogy kik „terelgetik” a gyermeket ezen az úton és hogyan halad a keresztény értékek felé.

Fontosnak tartjuk, hogy munkánk során olyan nevelés valósuljon meg, amelynek lényege a befogadó szeretet. Ennek sajátossága, hogy törekszik megismerni, elfogadni, szeretni a más nemzetből, más kultúrából, más szociális körülmények közül érkező embereket, gyermekeket. Ugyanakkor fontosnak érezzük, hogy megvalósítsuk az ajándékozó szeretetet is, amely tapintattal kínálja fel saját értékeit, kultúráját, szeretetét. Arra törekszünk, hogy életünkkel mi is példát adjunk erre a gyerekek és szüleik számára.

A gyermek alapvető tevékenységi formája a játék. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságát figyelembe véve és a fokozatosság elvét betartva alakítjuk ki a gyermek egész napi szabad játékát.

Katolikus keresztény hitvallásunk szerint az életet, természeti környezetünket Istentől kaptuk ajándékba, amelyért felelősséggel tartozunk. Mivel tudjuk, hogy a gyermek ebben az életkorban a legfogékonyabb, ezért különös hangsúlyt fektetünk a környezettudatos és egészséges életmód szemléletének elültetésére.

A keresztény pedagógusnak a gyermek nevelése során az emberi személyiség teljes kibontakoztatására kell törekednie, miközben sohasem felejtkezhet meg arról, hogy a gyermeket különleges védelem illeti meg. Szem előtt kell tartania, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben a katolikus óvoda csak kiegészítő szerepet játszhat.

A vallási nevelés középpontjában a jó akarása áll. A nevelés pedig az erre való képesség kialakítása. A vallás nem egy tudomány, nem egy tantárgy, amit az ember meg tud tanítani illetve tanulni, ennél sokkal több: „...élmény és érzés, világ, atmoszféra és életforma, megélés és beidegződés dolga, amelyet igazán szervesen, legegészségesebben és legtermékenyebben a gyermekkorban tehetünk magunkévá.”¹² Az óvodai vallási nevelés a keresztény családi nevelés folytatása, keresztény értékek, erények erősítése és kiteljesítése.

Képessé teszi a gyermeket a hit befogadására, (szeretetkapcsolat) Isten szeretetének megsejtésére.

Az óvoda, mint nevelési intézmény a hétéven aluli gyermeknek szeretetteljes gondozására, a hit alapozására, az egészséges életmód jó szokásainak kialakítására, a zenei, vizuális és anyanyelvi műveltség alapjainak lerakására, a társadalomról szóló legalapvetőbb ismeretek átadására vállalkozik. Megerősíti és pótolja azokat az elemi szokásokat, amelyeket a család életrendje alakít (alakítana) ki a gyermekben.

Az óvodás korú gyermek érzelmi motiváltságú, ez segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak kialakulását. Az érzelmi és erkölcsi nevelés a személyi feltételek meglétén, továbbá a gondozáson, hitre nevelésen, és egyéb tevékenységek által formálódik. A családokkal együttműködve, felhasználva az érzelmi és erkölcsi nevelés eszközeit erősíteni kívánjuk a

¹² Sík Sándor

hagyományos, keresztény értékeken alapuló családmódellet, a nemi identitást, a férfi-női szerepek mellérendeltségét.

Az elsődleges szocializáció színhelye a család. Erre az érzelmi és erkölcsi alapra építve igyekszünk a gyermek társas kapcsolataiban az önmagához és a környezetében élőkhez való viszonyát segíteni.

Az egészséges életmód kialakítása

Az óvodás korban alapozódik meg az egészséges életmódra és életvitelre való igény.

Feladatunk a családdal együttműködve:

- a gyermek érzelmi és testi fejlődésének elősegítése, gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a testi, értelmi, érzelmi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása
- az egészséges életmód, testápolás, az öltözködés, étkezés, étkezési kultúra alakítása, erősítése
- korszerű táplálkozás elemeinek megismertetése
- betegség megelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- szabadlevegőn való tartózkodás és tevékenykedés
- a csendes pihenő feltételeinek megteremtése
- az intimitás tiszteletben tartása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos személyi és tárgyi környezet biztosítása.
- önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása
- továbbá a környezettudatos magatartás kialakítása, a környezet védelméhez és megóvásához a fenntarthatósághoz kapcsolódó ismeretek nyújtása.

Az egészséges életmód kialakítása során figyelembe vesszük az SNI-s gyerekek, a család és az egyén szükségleteit.

Így feladatunk a megfelelő szakemberek bevonása, - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátása is.

Ezt a kort az erőteljes testi fejlődés jellemzi, ezért kiemelt jelentőségű az egészséges életvitel igényének alakítása. Feladatunk a gyermek testi fejlődésének elősegítése, a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a testi képességek fejlődésének segítése, a gyermek egészségének védelme, óvása megőrzése edzése, az egészséges életmód, testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, s a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása. Fontos feladatunknak tekintjük a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását megfelelő szakemberek bevonásával együttműködésben a szülővel és az óvodapedagógussal.

A környezettudatos magatartás alakítása

A ma gyermekei a jövő alakítói és felnőttjei. Ezért különösen fontos, hogy az óvodás gyermekek megismerjék és megszeressék szűkebb és tágabb, természeti és társadalmi környezetüket, megtapasztalják, megfigyeljék a természet jelenségeit, rácsodálkozzanak azokra. Ennek megvalósítása érdekében az óvodapedagógusok használjanak ki minden lehetőséget, amelyek az óvodai élet folyamán spontán vagy szervezett módon kínálkoznak. Tanulják meg a gyermekek, hogy az ember a természet elválaszthatatlan része. Ha élni akarunk benne, akkor védenünk kell. Találkozzanak a szelektív hulladékgyűjtéssel, tapasztalják meg, hogy a víz, az energia kincs, azzal takarékoskodni kell, az állatokat és növényeket védeni kell. Óvjuk közösen a természet tisztaságát, szépségét, hogy felnőtté válva, ők is élvezni tudják és tovább tudják adni unokáinknak ezt a szemléletet. Már az óvodai környezetben vegyenek részt a kiskert, a parkrészek ápolásában. Fedezzék fel évszakonként környezetükben a változást, tudjanak rácsodálkozni és érezzék meg, hogy minden mögött Isten áll. A családdal együttműködve segítsük a tudatos vásárlási szokások kialakítását.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodás gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Szükséges, hogy már az óvodába lépéskor kedvező hatások

érik a gyermeket. Pozitív érzelmi töltés jellemezze az óvónő – gyermek, gyermek – gyermek kapcsolatot. Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, engedjen teret önmaga kipróbálására. Az óvoda nevelje a gyermeket a másik ember elfogadására. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését. A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra, szépségre, tisztelje és becsülje azt. Az óvónő viselkedése mindig modell értékű.

Az egyéni képességeknek és készségeknek megfelelő, tevékenységekbe ágyazott értelmi fejlesztés

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetből. Az anyanyelvi fejlesztés és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással – kiemelt jelentőségű. Különösen nagy gondot kell fordítani beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, a válaszok igénylésére. Az értelmi nevelés feladata egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Testi és lelki szükségletek kielégítése

A gondozás az óvodai nevelésünk egyik alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti a növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához. Megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének a feltételeit. A gondozás és az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az egészség nem csupán a betegségek hiánya. Az egészség a testi (szomatikus), lelki – szellemi (mentális) és szociális elégedettség, jólét egésze, harmonikus egysége.

Az emberek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életmódjuk. Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítják a megfelelő életmódot. Ezen általános elvek mellett mindenkor figyelembe kell venni a gyermekek egyéni sajátosságait.

A gondozás dokumentációja a csoportnaplóban történik.

Táplálkozás

A harmonikus fejlődés érdekében célszerű a napi ötszöri étkezés, ebből hármát az óvoda biztosít. Fontos a fehérjét és a kalciumot tartalmazó tej és tejtermékek, a zöldség, gyümölcs és a kellő mennyiségű folyadék biztosítása. Érdeemes a konyhával közösen kialakítani a gyermekek étrendjét, a gyümölcs- és zöldségnapok megszervezéséhez a szülők segítségét kérni. Fő cél: az egészséges táplálkozás.

Testápolás

A gyermek egészségének védelmét, testünk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásunkat és tisztaságigényünk alakulását szolgálja. A szülőkkel együttműködve történik a napi testápolás gyakorlatának kialakítása. E műveletek lehetőséget teremtenek a gyermek és az óvónő közötti bensőséges kapcsolatok elmélyítésére is.

Öltözködés

A gyermek ruházata célszerű, az óvodai életnek megfelelő legyen. Fontos az egészséges, kényelmes lábbeli. Az öltözködés során fejlesztjük a gyermek önállóságát, ízlését.

Mozgás

A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb életmegnyilvánulása. A megfelelő, célszerű és tudatosan irányított, higiénikus környezetben megvalósuló mozgás pozitívan hat az anyagcserére és az idegrendszerre. Az óvodai mozgás fő célja, hogy a gyermekek pszichoszomatikus fejlettségének megfelelő játékos mozgástevékenység fejlessze koordinációs képességüket, mozgásműveltségüket és segítse elő mozgásigényük kielégítését.

Fontos szerepet játszik mindez az egészség megőrzésében, a szervezet biológiai egyensúlyának megtartásában, s ezzel együtt a személyiség fejlesztését is szolgálja.

A mozgásos játékok és a torna fejlesztik a gyerekek természetes mozgását, testi képességeiket, az ügyességet, erőt, gyorsaságot és állóképességet. Kedvezően befolyásolják a szervezet növekedését. Hozzájárul a légző és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Ezek fontos szerepet játszanak az egészség megővésében. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Biztosítjuk a gyerekek pszicho motorikus állapotának megfelelő mozgástevékenységét mind a teremben, mind a szabad levegőn. A közös séták, kirándulások együttes élményt is jelentenek a gyermekek számára. Az időjárás változásaihoz, az optimális terheléshez való alkalmazkodást edzéssel érjük el. Az edzés feltételeit és lehetőségeit minden csoportban heti rendszerességgel biztosítjuk.

Pihenés, alvás

Biztosítjuk a nyugodt feltételeket, a csendet, a nyugalmat, friss levegőt, kényelmes öltözéket, a hangulati előkészítéssel – mesével, dallal, zenével, simogatással.

Kapcsolatok a keresztény neveléssel

A test a lélek temploma, így őrizzük saját és társaink egészségét, vigyázzunk testi épségünkre. Akarattal ne okozzunk kárt saját vagy társunk testében. Készséggel segítsünk a gyengébb, ügyetlenebb kisgyermeknek az öltözködésben, testápolásban. Táplálkozás előtt és után adjunk hálát az ételért és italért, a gondviselésért. A délutáni pihenésnél mondjuk el az esti imát, mert nagyon sokan otthon nem teszik meg ezt esténként.

Közösségi nevelés, szocializáció

A közösségi nevelés **alapköve az együttműködés.**

„A kisgyermek közismert „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejleszthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képesé válik másokkal is törődni.”¹³

Az óvodai nevelés folyamatában az egyén és a közösség nevelése szervesen összefonódik, a csoport az egyént, az egyén a csoportot gazdagítja. A gyermekek csoportjukkal azonosulnak, örömet szerez nekik a közös tevékenység, az együttes élmények magas érzelmi hőfoka.

A keresztény pedagógus és az óvodában dolgozó felnőttek is nagy hatással lehetnek a gyermekekre. Nem csak irányítással, késztetéssel, hanem kölcsönösen is hatnak egymásra a pedagógus és a gyermek, és ez is az értékek elfogadására indít. A keresztény közösségben a legnagyobb sérelem esetén sem rúghat bele a gyermek a másikba. Kezüket is igyekezzenek jócselekedetekre használni. Kézen fogva vezethetik a rászorulókat, a gyengébbeket, kiszolgálhatják a betegeket, simogathatják a szomorúakat, a vigasztalásra szorulókat. Akarattal nem véthet társai ellen egy gyermek sem, s ha véletlen elő is fordult ilyen, próbálkozni kell a belátással, bocsánatkéréssel. Nem lehetnek gyermekeink személyválogatóak a sorban állásnál. Fogadják el társaikat, álljanak mindenkivel szívesen párba. Az óvónő feladata a pozitív viselkedés előtérbe helyezése, mert az óvodai csoportban általában az a viselkedés terjed, amit az óvónő figyelmével kitüntet, amit akarva – akaratlanul a középpontba helyez. Fontos a csoport életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszerek gyermekhez alkalmazkodó kialakítása! A kis közösség életének biztonságát és nyugalma az ÉRTELMES FEGYELEM biztosítja. Legyen elég idejük a játékokra, hogy megismerhessék egymást, barátságok szövődhessenek, s akkor lassan megtanulják belátásból, érzelmi elfogadásból saját akaratukat alávetni másoknak. Társas együttműködés során tanulják meg az egymáshoz való odafordulást, az ÉRTELMES SZERETETET. Szervezzék az óvónő közös kirándulásokat, ünnepek után agapét, mert ez beépül a csoport hagyományrendszerébe, s növeli az összetartozás élményét. Nagyon fontos a megelégedett bizalom az óvónő részéről. Ha mindezt megtesszük megvalósul óvodánkban a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Dokumentációja a csoportnaplóban történik..

¹³ Porkolábné Dr. Balogh Katalin

2.2 Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legalsó láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely segíti a családi nevelést. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakításához.

Történeti áttekintés

1995. január 2-án nyitotta meg kapuit a Szent Margit Napköziotthonos Óvoda a Kecskeméti Konzervgyár tulajdonában lévő óvoda épületében. Kezdetben arányában többen voltak a Konzervgyár dolgozóinak gyermekei, de később a város minden részéből hoztak hozzánk gyermekeket. A katolikus nevelés kongregációjának akarva akaratlanul is megfeleltünk, mert az egyszerű rétegekben lévő gyermekeket kellett előrelépésükben támogatnunk. Igazi misszió volt ezen a helyen a nevelés, oktatás, mert a családok nagy része valóban távol volt a „hit ajándékától”. A gyermekek keresztény nevelésén keresztül azonban megtudtuk szólítani a szülőket is és be tudtuk vonni a keresztény közösség életébe őket, s remélhetőleg sok embert segítettük az igazi értékek megtalálására. A gyermekek képességeinek fejlesztésére nagy gondot fordítottunk, s a teljes személyiség kibontakoztatására törekedtünk. Reméljük, hogy egy életre szóló élményt adtunk óvodásainknak a „hit magjának elvetésével”. Ebben persze csak reménykedhetünk, mert mindig tudunk kell, a „vetés”, a „gyomlálás” az „öntözés”, a „metszés” terhe és felelőssége a miénk, de a növekedést az Úr adja.

2004. nyarán óvodánk új épületbe költözött. Az épület elhelyezkedését tekintve a városközpont közelében, zöldövezetben található. Új óvodánk szép tágas csoportszobákkal, tornateremmel és játszótérrel rendelkezik. Az átköltözést követően 75 kisgyermeket tudtunk fogadni a szülők nagy örömeire. Az átköltözést követően 2005 szeptemberében óvodánk a Szt. Imre Általános Iskolával integrálódott, s így mi is felvettük a Szt. Imre nevet és egyben óvodánk védőszentjéül választottuk. Az integrációval lehetőségünk nyílt az épület bővítésére így szeptembertől 100 kisgyermek kezdhette meg az évet.

2009. szeptember 1-től a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegeye használatba kapta Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatától a Teleki László u. 1. sz. alatti ingatlant a benne működő három csoportos óvodával. Az itt dolgozó kollégákkal – hat óvónővel és három dajka nénivel - bővült nevelőtestületünk. Összességében pedig az óvoda férőhelyeinek száma 175-re emelkedett. Az intézmény bővítése szükségessé tette, hogy azt kiemelt óvodavezető irányítsa, valamint egy adminisztrátor segítse a nevelőmunkát, ill. a vezető munkáját. A Teleki László utcai telephely csatolásával hangsúlyosabban jelentek meg óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek, köztük autista gyermekek is, akiknek az integrálása speciális szakmai hozzáértést és esetenként külső szakember bevonását igényli.

Óvoda arculat

Óvodánk védőszentje SZENT IMRE herceg. Szent Imre alakja példaképpül szolgálhat a legkisebbek számára is. A jóra törekvő, atya intelmeit követő ifjú példája ma is időtálló ebben az öntörvényű, egocentrikus világban. November 5-e kiemelt ünnep intézményünkben. Ezen a napon az iskolával közös programot szervezünk, s a legkisebbtől a legnagyobbig, egy szívvel és lélekkel mondunk hálát, Szent Imre közben járásáért.

Óvodai nevelésünkben alapelv, hogy a gyermeki személyiséget **tisztelet, elfogadás, szeretet** és **megbecsülés** övezi. Keresztény alapokon nyugvó nevelésünk lehetővé teszi és segíti, a gyermeki személyiség fejlődését. Megismeri önmagát, ráébred arra, hogy társaihoz alkalmazkodni kell, s eközben sokszor önmaga is változik. A keresztény nevelés során képessé válnak a gyerekek a hit befogadására, megváltozik viszonyuk saját magukhoz, kapcsolódásuk a másik emberhez, kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez. A gyermek egyéni képességeinek kibontakozását tudatos, tervszerű és következetes munkával igyekszünk elérni. Mindezt frontális, mikro csoportos, vagy egyéni formában végezzük. A rászoruló gyermekeket fejlesztő pedagógusunk és szakképzett pedagógusaink külön foglalkozásokon fejlesztik. Óvodánkban nagy gondot fordítunk a gyermekek gondozására. Testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése belsőleges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez. Az önkiszolgáló feladatokat az idő előre haladásával egyre önállóbban, egyedül végzik a gyermekek, s ez alakítja én-képüket, segíti előrehaladásukat. A felnőtt megismerteti és gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon fejlődik és fejleszhető a gyermek. Minden tevékenységet fokozott szóbeli megerősítés kísér,

ezért elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

Az óvodánk funkciói: óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkció.

Az óvoda biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszeré és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Az óvodában a gyermekeket különleges védelem illeti meg.

A katolikus óvoda célja: A gyermekek hitének ébresztése és fejlesztése, hogy hitvalló felnőtt kereszténnyé váljanak, s majdan a keresztény közösség tudatos, aktív tagjává legyenek.

Az óvodai nevelés célja: Hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését a gyermeki személyiség kibontakozását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ide értve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is). A nevelés tegye lehetővé és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek képességeinek kibontakozását. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelésfolyamat eredményeképpen a kisgyermekek többsége óvodáskor végére érje el az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő szerepet töltsön be.

Az óvodai nevelésben alapelv:

- ❖ A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- ❖ A nevelés lehetővé teszi, és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- ❖ Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik

- ❖ a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- ❖ a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;

- ❖ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékról;
- ❖ e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről;
- ❖ a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

3. A katolikus óvodai nevelés feladatai

Általános feladatok: Az egyházi óvodában nagyon fontos a vallási nevelés, amely mindennek a kiinduló pontja és mindent áthat. A keresztény tartalmú feladatokon kívül az óvodai nevelés általános feladatai az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, javítása. Kiemelten fontos az egészséges életmód kialakítása, az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása, hogy az iskolai életmódra alkalmassá váljanak, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása. Mindezeket segítik az óvodai élet tevékenységformái:

3.1. Hitre nevelés erősítése

- Azon gyermeke számára, akik családjukban nem kapták meg a keresztény nevelést, a legfontosabb feladatunk a hit ébresztése. A mindennapok során ezen feladatok megjelennek a napi elcsendesedésben, a heti vallási tevékenységekben, az ünnepek megülésében és a spontán beszélgetésekben.
- A bibliai történeteken és a szentek életén keresztül a gyermek megismeri a katolikus embereszményt, s így példát állíthat maga elé, s mindezen keresztül eljuthat a Krisztus mértéke szerinti életre.
- A szülők felé irányuló missziós munkánk kettős: a gyermekek keresztény nevelése által segítjük azon szülőket, akik mindeközéig távol voltak a hittől, s megerősítjük hitükben azon keresztény szülőket, akik maguk is aktívan vesznek részt az Egyház életében.

- A keresztény hitélet megtapasztalása áthatja mindennapjainkat. Elsődleges fontosságú a felnőtt nevelőközösség hitelessége, a konfliktuskezelés keresztény módja (bocsánatkérés), jócselekedetek gyakorlása, mindennapi imaélet, az ünnepek keresztény módon történő megülése.
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése
- Rendszeresen megszervezett nevelőközösségnek és szülőknek szóló lelki alkalmak, kirándulások.
- A katolikus vallási élet alakításának eszközei, találkozás egyházi személyekkel (papokkal), a szeretesség fogalmának megismertetése, kapcsolattartás intézményünk lelki vezetőjével, gyermekszentmiséken való részvétel, templomlátogatás, szentek megünneplése, bibliaismeret, egyházi szimbólumok, jelképek megismertetése, karitatív tevékenységben való részvétel. Mindezt az egyházi év ünnepeire alapozva végezzük.
- Tevékenységeinken keresztül megmutatjuk a gyermekeinknek az örökbe kapott teremtett világ szépségét és elültetjük bennük, az öröm a megbecsülés, az óvás-védés, a felelősségtudat, a hála érzetét

3.2. Egészséges életmód alakítása

- Az óvodás életkor a legalkalmasabb arra, hogy az egészséges életmód és életvitel szokásrendszerét kialakítsuk, megalapozzuk. Ennek eszközei: udvari játék, a séták, kirándulások, tevékenykedés a szabadban, mindennapi mozgás, tervezett mozgás, napfürdőzés, vízfürdőzés, gyümölcs- zöldségnapok.
- A gyermek természetes mozgásigényének kielégítése a szabad játék, a mindennapos testnevelés és a mozgás foglalkozások keretei között, egészségének védelme, edzése, óvása és megőrzése az óvodai élet keretein belül.
- Igényesség kialakítása a személyi higiéne, közvetlen környezetünk alakítása, megóvása területén, egészséges és biztonságos környezet kialakítása. A környezet védelméhez és megőrzéséhez kapcsolódó szokások alakítása
- Fontosnak tartjuk az egészségünket védő szokások kialakítását: tisztálkodást, időjárásnak és alkalomnak megfelelő öltözködést, tisztasági papír helyes használatát.

Az intimitás tiszteletben tartása, az ezzel kapcsolatos szokásainak megerősítése a gyermekek mentális fejlődésének elengedhetetlen feltétele.

- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció a mindennapi mozgások, a mozgásfoglalkozások, mozgásfejlesztések alkalmával óvodapedagógusok, szülők és szakemberek bevonásával.
- Az étkezési kultúra alakításánál a helyes étkezési szokásokon túl hangsúlyt fektetünk az asztalközösség megteremtésére, megélésére is.
- Az óvodás korú gyermek életkori szükséglete a pihenés, ehhez megteremtjük a higiénés feltételeket, a nyugodt, biztonságot árasztó légkört.
- Azon gyermekek és szüleik számára, akik mentális problémákkal küzdenek, segítséget nyújtunk megfelelő szakemberek megtalálásában, kapcsolatfelvételben illetve magunk is figyelemmel kísérjük az adott probléma megoldását.
- Az óvodás korban elültetett környezetbarát magatartás segíti a gyermekeket, hogy felnőtt korukban környezettudatos szemléletmódjukkal aktívan alakítsák a körülöttük lévő világot. Ennek érdekében felhívjuk a figyelmüket a takarékos víz- és energiahasználatra, a környezetük rendben- tisztán tartására, a növények, állatok óvására, gondozására.

3.3. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

A katolikus óvodai nevelés erkölcsi nevelés és közösségi nevelés.

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Óvodába lépésekor a családból hozott magatartásformák felhasználásával kell a helyét megtalálnia, és alkalmazkodnia egy olyan közösséghez, amely képviseli a szélesebb társadalmi közösséget, amelyben megtapasztalja és megtanulja az együttélés szabályait. Ezt elősegítendő az óvodába lépés előtt a gyermekeket saját, biztonságot jelentő környezetükben meglátogatják az óvónénik. Azon attitűdöket erősítjük a gyermek-gyermek és a felnőtt-gyermek kapcsolatokban, amelyek a krisztusi szeretet példáját hordozzák magukban.

Az érzelmi nevelés színterei: a mindennapi gondozási feladatok, hitre nevelés, mindennapos közös beszélgetések, mesék, versek, történetek, énekek, dalos és népi gyermekjátékok, ünnepek, ünnepélyeknek a megülése. A gyerekek érezzék meg, a mindennapi élet tapasztalatain keresztül a teremtő Isten gondoskodó szeretetét (hálaadás a szülőkért, ételért, italért, ruházatért, egészségért...)

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását. Biztosítjuk a gyermekek számára az önkifejezés különböző módjait a bibliai aranyszabály betartásával: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük”/ Mt. 7.12./

A felnőtt közösség példaadásán keresztül ismerje és tapasztalja meg a gyermek a különbözőségek elfogadását és tiszteletben tartását.

A helyes szülői szeretet elősegíti a gyermekekben a családi szerepekkel való azonosulást, amely megjelenik, és amelyet megerősítünk a szabad játék és egyéb tevékenységek folyamán.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, SNI-s valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek segítségével.

A megfigyelő séták és kirándulások alkalmával megismerik és megszeretik szűkebb-tágabb otthonukat, a tevékenységek és ünnepek során betekintést nyernek hagyományainkba ez lehet alapja később a haza szeretetének.

3.4. Anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A beszéd két oldala a beszédprodukción és a beszédészlelés. E két folyamat egymást feltételezve és támogatva fejlődik a nyelvelsajátítás során. Ennek feltétele a megfelelő központi idegrendszer, az ép beszédszervek és az ép hallás. A beszéd az önkifejezés fontos eszköze. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával, kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek közötti kommunikációt, adjon lehetőséget metakommunikációs ismeretek bővítésére. A jól fejlődő beszéd-készség visszahat a gyermek gondolkodására, megismerő tevékenységére is. Fontos, hogy a beszédhibák javítása csak toleránsan történhet, indirekt módon. (a hibásan kiejtett szavak helyes elismérlésével)

Feladata:

- ❖ biztonságot árasztó légkör megteremtése
- ❖ beszédszervek ügyesítése
- ❖ hallás, beszédhallás fejlesztése
- ❖ beszédészlelés fejlesztése
- ❖ beszéd megértés/ reprodukció fejlesztése
- ❖ auditív emlékezet fejlesztése
- ❖ gondolkodás fejlesztése
- ❖ pontos, tiszta beszéd fejlesztése
- ❖ példamutató, választékosan beszélő környezet biztosítása
- ❖ beszédkedv felkeltése
- ❖ beszédfigyelem alakítása
- ❖ metakommunikációs eszközök használata

3.4.1.Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés területén kiemelkedő fontosságú a differenciált fejlesztés. A gyermekek eltérő ütemű fejlődését a folyamatos megfigyelések alkalmával jól nyomon tudjuk követni. Így azon gyermekeknél, akiknek bármely területen fejlődésük megtorpan azonnali felzárkóztatásra, van szükségük. A felzárkóztatást az óvodapedagógus tevékenységbe ágyazottan, a gyermekek már meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire alapozva, érdeklődését és kíváncsiságát fölhasználva, egyéni és mikro csoportos formában valósítja meg. Tevékenysége során bővíti, rendszerezi a gyermek ismereteit, gyakorlási lehetőséget biztosít élethelyzetekbe, tevékenységekbe ágyazottan. A tevékenységekben komplex módon segíti elő a gyermek érzékelésének, észlelésének, emlékezetének, figyelmének, képzeletének, gondolkodásának, és kreativitásának fejlődését. Megalapozza a gyermek ismereteinek, jártasságainak, készségeinek kialakulását az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével.

A bármely területen tehetséges gyermeket segíteni kell egyéni képességeinek kibontakoztatásával, tehetségének csiszolásával.

Kommunikációs képesség:

A beszélő környezet figyelembe vételével a gyermekek észlelési képességének fejlettségét szem előtt tartva:

- beszédértés, beszédészlelés fejlesztése
- tiszta hangképzés alakulásának megsegítése
- szókincs bővítése
- helyes kifejezőkészség alakítása
- megfelelő hangerősség, hanglejtés használata
- beszédkedv, beszédfigyelem formálása
- metakommunikációs eszközök alkalmazása (mimika, gesztusok, érintés, jelrendszerek)

A gyermekek észlelési képességének fejlettségét, a beszélő környezet figyelembe vételével.

- ❖ Beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd.
- ❖ Hangok ejtése, szókincs.
- ❖ Mondatszerkesztés.
- ❖ Értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd.

3.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja

Óvodánk fogadja a sajátos nevelési igényű gyermekeket, s a saját csoportjába az alábbiak szerint integrálja.

- ❖ A gyermekek megfigyelése során, bármely területen - önmagához, korához képest-eltérést, hiányt, megtoppanást tapasztal az óvodapedagógus (szülői bejegyzéssel) a Nevelési Tanácsadó szakemberétől szakvéleményt kér.
- ❖ Ezen szakvélemény segítséget nyújt az óvodai neveléshez, fejlesztéshez.
- ❖ A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által készített szakvéleményt a Nevelési Tanácsadó szakemberének irányításával adaptáljuk a fejlesztésre szoruló gyermek nevelésében, oktatásában.

A 2009. szeptember 1-én hozzánk csatlakozott óvodánk évek óta a szülőkkel és a szakszolgálatokkal egyeztetve és szorosan együttműködve kész az SNI-s gyerekek fogadására és ellátására. A testület tagjai erre lelkiileg és szakmailag is felkészültek. Ez azt jelenti, hogy a pedagógus személyes példaadással segítséget nyújt a gyerekcsoportnak a másság elfogadásához , az SNI-s gyerekek számára pedig segítséget és lehetőséget nyújt ahhoz, hogy megtanuljon ép közösségben élni. Érzelmileg olyan többletjuttatja a gyerekeket, amely

pozitív irányban befolyásolhatja személyiségfejlődésüket. A fejlesztés hatékonysága érdekében egész nap lehetőséget biztosítunk a mozgáshoz az egész csoport számára. A felmerülő problémákról és sikerekről az utazó gyógypedagógusokkal és pedagógus társainkkal rendszeresen konzultálunk.

4. Katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Személyi feltételek

A katolikus óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítő nem pedagógus munkatársak viszonya az Egyházhoz, embertársaihoz, hivatásához, az óvodához, munkatársaihoz, a családokhoz, a gyermekek szüleihez és a gyermekekhez alapvetően meghatározó. A keresztény értékeket közvetítve életük a gyermekek számára követendő példává, mintává, modellé válik. Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek jelenléte állandó és folyamatos.

Az óvodában dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

A 2009-2010-es nevelési évet kettő óvoda épületben – Szent Imre u. 9. és Teleki L. u. 1.- tudtuk megkezdeni. Alapító Okiratunk 175 gyermek felvételét engedélyezi. Hét óvodai csoportot alakítottunk ki, ebből három kiscsoport, és kettő-kettő középső illetve nagycsoportot. Így az óvónők száma 15 főre emelkedett, a dajkák száma 7 fő, az 1 fő óvodavezetőre, 1 gazdasági vezetőre, 1 adminisztrátorra, 1 konyhásra és az 1 fő technikai dolgozóra nagy szükségünk van.

Óvónőink mind rendelkeznek a szükséges felsőfokú szakirányú képesítéssel, többen pedig másoddiplomával is. Folyamatosan képzik magukat és vesznek részt szakirányú továbbképzéseken (gyógypedagógiai asszisztens, mozgásterápia...). Egyik óvó nénink rendelkezik gyógypedagógus diplomával, így nagy segítségére van kollégáinak a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek fejlesztésében.

Mindegyik dajka nénink rendelkezik a szükséges végzettséggel.

4.2. Tárgyi feltételek

A program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek jelenleg adottak, mely megfelel a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltaknak. Néhány esetben azonban hiánypótlásra, illetve a meg lévő eszközök karbantartására, korszerűsítésére van szükség.

Területei	folyamatos karbantartásra állagmegóvásra szoruló eszközök	hiánypótlás a Szent Imre utcai telephelyen	hiánypótlás a Teleki László utcai telephelyen
Tárgyi feltételek	Öltözőszekrények felújítása	Képfestő anyag szoknyákhoz Nagy tükör a néhány csoportszobába	Gyermek fektetők Egységes gyermek törölközők, fogmosó poharak Asztalok Élősarok állvány
Játékkészlet		Lehetőség szerint konstrukciós, fejlesztő játékok	Lehetőség szerint konstrukciós, fejlesztő játékok
Mozgásfejlesztő eszközök		Óvodai többfunkciós mászó készlet kiegészítése Body Roll hengerek TMK lapok Tornaszalagok	
Könyvtár (szakmai, gyermek)		Szakkönyvek, szakfolyóiratok Gyermek képeskönyvek Auditív eszközök folyamatos bővítése	Szakkönyvek, szakfolyóiratok Gyermek képeskönyvek Auditív eszközök folyamatos bővítése
Felnőttek munkafeltételei		Új dolgozóknak munkaruha	internet

Udvar állapota	Meglévő fajátékok felújítása, karbantartása.		
Egészség védelem		Szobamérleg	Szobamérleg

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja.

Éves tervünket és heti-, valamint napirendünket óvodánk helyi sajátosságainak figyelembevételével állítottuk össze. Munkánkban kiemelkedő szerepet kap a gondozási feladatok ellátása, hiszen ez a terület elsőrendű szerepet játszik a gyermek és felnőtt közötti bizalmi kapcsolat kiépítésében, fenntartásában, valamint az egészséges életmód szokásainak kialakításában is. Elsődleges szerepet kapnak a tevékenységbe ágyazott, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek. Napirendünket a gyermekek igényeit, egyéni szükségleteit, valamint a helyi szokásokat figyelembe véve rugalmasan és folyamatosan alakítjuk, abban jelentős szerepet kap a játék.

Éves szinten

Augusztus:

- nevelési értekezlet
- éves felkészülés, (anyaggyűjtés)
- felkészülés a gyermekek fogadására

Szeptember:

- ❖ szülői megbeszélés (középső, nagycsoportban)

- ❖ szülői munkaközösség megválasztása (középső, nagycsoportban)
- ❖ család látogatás megszervezése
- ❖ logopédiai látogatás megszervezése

Október:

- ❖ nemzeti ünnep okt. 6-amegszervezése
- ❖ gyermekek felmérése (nagycsoportosok)
- ❖ fejlesztési terv kidolgozása
- ❖ iskolára készülő gyermekek szüleivel fogadó óra szervezése
- ❖ kapcsolatfelvétel a Nevelési Tanácsadóval és szükség szerint szakértőkkel
- ❖ tűzvédelmi, balesetvédelmi oktatás dolgozóknak
- ❖ tűzvédelmi oktatás, tűzriadó gyerekeknek

November:

- ❖ óvodánk védőszentjének Szt. Imrének ünnepe
- ❖ készülődés a mindenszentek ünnepére
- ❖ bál szervezése a szülői közösséggel
- ❖ Szt. Erzsébet ünnepe- karitatív cselekedettel egybe kötve
- ❖ Adventi készülődés
- ❖ adventi lelkigyakorlat

December:

- ❖ Szent Miklós ünnepség megszervezése
- ❖ Betlehemi játék megszervezése (nagycsoportosok)
- ❖ Karácsonyi ünnepség megszervezése (minden csoport)
- ❖ Karácsonyi ünnepség megszervezése a nevelőtestület számára

Január:

- ❖ Szent Margit ünnepély – szentmise
- ❖ SZK összehívása
- ❖ Szülői megbeszélés
- ❖ Féléves értekezlet megszervezése

Február:

- ❖ Kapcsolatfelvétel az iskolákkal,
- ❖ Nagycsoportos szülői értekezlet, tanítók meghívása
- ❖ Balázs – áldás
- ❖ Hamvazkodás (mozgóünnep)
- ❖ Farsangi bál a gyerekeknek
- ❖ Nyíltnapok megszervezése
- ❖ Farsangi bál szülők számára

Március:

- ❖ Óvodai szakvélemények kiadása
- ❖ Iskolai beiratkozás
- ❖ Nemzeti ünnep megszervezése
- ❖ Óvodabörze
- ❖ Nyíltnap a nagycsoportban- leendő kicsik számára
- ❖ Beiratkozás előkészítése, lebonyolítása

Április:

- ❖ Hála a teremtett világért
- ❖ Húsvéti felkészülés gyermekekkel és szülőkkel
- ❖ Húsvéti felkészülés pedagógusoknak (lelki nap)

Május:

- ❖ Anyák napja
- ❖ Évzáró megszervezése
- ❖ Búcsúzó megszervezése
- ❖ Szülői megbeszélés megszervezése
- ❖ Dolgozóknak évzáró megbeszélés

Június:

- ❖ Csoportok kirándulása
- ❖ Gyermeknap
- ❖ Szülői megbeszélés a leendő kiscsoportos szülőknek.

Szeptember 1-től augusztus 31-ig		
3-4, 4-5, 5-6-7 éveseknek		
Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése	Szervezett tevékenység	Tevékenységek formái
<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Vers, mese • Ének, zene, énekes játék • Rajzolás, mintázás, kézimunka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok • Munka jellegű tevékenységek 	<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<p>Egyéni, mikro csoportos, frontális (a témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően)</p>

Havi szinten:

Az óvónők hetenkénti váltásban dolgoznak.

Az óvónők minden hónap első hetében fogadóórát tartanak.

Napirend:

Időtartam			Tevékenység
Kiscsoport 6.30-7.00	Középső csoport 6.30-7.00	Nagycsoport 6.30-7.00	Közös gyülekező a kis csoportban, szabad játék.
7.00 -10.00 10.00-11.15	7.00 -10.15 10.15-11.30	7.00 – 10.30 10.30-11.45	<ul style="list-style-type: none"> • Játék, párhuzamosan szervezett differenciált tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban. • Készülődés a reggelihez, reggelizés (tízórai) • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése. • A mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás a tornateremben, a csoportszobában vagy a szabadban. • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és szervezett formában. • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek lehetőség szerint a szabadban • Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulási és mikro csoportos tevékenységek. • Vers, mese • Ének, ének-zene, énekes játék • Rajzolás, mintázás, kézimunka • Mozgás, • Külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
Kiscsoport 11.15-15.00.	Középső csoport 11.30-14.45	Nagycsoport 11.45-14.30.	Öltözködés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészület. Étkezési ima, ebéd. Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez. Pihenés előtti lelki percek, mese, ének. Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően.
Kiscsoport 15.00-17.30	Középső Csoport 14.45-17.30	Nagycsoport 14.30-17.30.	Folyamatos ébredés, testápolás, uzsonna. Délutáni tevékenységek. Játék, párhuzamosan végezhető tevékenységek a teremben, vagy a szabadban évszaktól függően a szülők érkezéséig.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

4.4.1. A szülő, a gyermek és az óvodapedagógus együttműködésének formái és továbbfejlesztésének lehetőségei

A gyermek nevelése elsősorban a szülő joga és kötelessége, az óvodai nevelés ennek kiegészítője, megerősítője lehet. Tapasztalatunk azonban, hogy gyakran a családban történt funkcionális változások következtében az óvodára hárul a gyermek fejlődésében tapasztalható lemaradások korrigálása, a családi nevelés hiányosságainak pótlása. Mindebből következik, hogy az óvodának, az óvodapedagógusnak feladata együttműködni a rá bízott gyermekek szüleivel, figyelembe kell vennie a családok sajátosságait, szokásait, keresnie kell és meg kell találnia az együttműködés minél szélesebb lehetőségeit. Az egymás iránti kölcsönös bizalom, és tisztelet légkörében nyílhat lehetősége az óvodapedagógusnak, hogy szükség esetén segítségére lehessen a családnak gyermeknevelési nehézségeiben vagy más nehézségeiben, evangelizáljon.

- Ezen kapcsolatok kiépítése és elmélyítése érdekében használjuk a családlátogatást, mint lehetőséget, hogy a gyermeket saját családi környezetében ismerhessük meg, havi rendszerességgel – de
- Szükség esetén ettől eltérően is – fogadóórát tartunk a szülők számára, ahol részletesen meg tudjuk beszélni a gyermek fejlődésével kapcsolatos észrevételeket.
- Rendszeresen tartunk szülői értekezleteket,
- Működik óvodánkban a Szülők Közössége,
- Évente többször rendezünk olyan rendezvényeket, ahol a gyermekek szüleikkel együtt vehetnek részt (pl. adventi koszorúkötés, gyermeknap)
- A szülők számára külön rendezvényt (pl. farsangi bál) vagy olyan
- Nyílt napokat, amelyeken a szülők betekintést nyerhetnek az óvodai életbe (közös karácsonyi ünnep, farsang, nyílt nap...).
- Havi rendszerességgel vannak az intézmény egész közössége számára szervezett szentmisék.
- Évente több alkalom is nyílik közös kirándulásokon való részvételre.

4.4.2. Az óvoda külső kapcsolatai

Törekszünk jó kapcsolatok kiépítésére a város olyan intézményeivel, amelyek valamilyen kapcsolatban lehetnek neveltjeinkkel vagy azok családjával. Így azokkal a bölcsődékkal, amelyekből hozzánk érkeznek a gyermekek, a szociális intézményekkel.

Az óvodai élet során törekszünk jó kapcsolatok ápolására

- A Gyermekjóléti szolgálattal
- A Családsegítő Központtal
- Nevelési Tanácsadóval
- Logopédiai Szakszolgálattal
- Máltai Szeretetszolgálat, CSAO
- RÉV-vel
- Polgármesteri Hivatallal
- Szakértői Bizottsággal
- A Szentcsalád Plébánia Karitászcsoportjával
- Egészségügyi szervekkel, védőnővel, háziorvossal, az intézmény gyermekorvosával
- Közművelődési intézményekkel – Ifjúsági Otthon, Erdei Ferenc Konferencia Központ, Ciróka Bábszínház, Katona József Könyvtár
- Iskolákkal,
- Nevelőotthonokkal,
- Speciális intézményekkel

5. Katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodai élet tevékenységi formáinak tervezésekor meg kell, hogy jelenjen a cél, aminek tartalmaznia kell a feladatot, a megvalósítandó tartalmat, az óvodapedagógus feladatait és a siker kritériumait..

Dokumentációja a csoportnaplóban heti rendszerességgel történik.

5.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka. A hit hallásból ered, szükséges a példa is.

Szükséges, hogy a gyermek a felnőtteken keresztül megtapasztalja Isten gyengéd szeretetét, irgalmát, igazságosságát. Ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy érzelmi biztonság, szerető, elfogadó légkör vegye őt körül, a mindennapi tevékenységekben szerezzen tapasztalatokat az összetartozás élményéről. Arra törekszünk, hogy a gyermekekben az iskolába lépés után is tovább éljen a hit.

Az óvoda missziós feladatokat is ellát. Törekszünk arra, hogy a családokat be tudjuk kapcsolni az egyházközösség életébe. A közös imádság, a közös munka, a közös szórakozás megtartó erő lehet a családok számára.

A hitre nevelés átszővi az óvodai élet egészét a mindennapos lelki beszélgetések, gyertyagyújtások, imádságok tanulása, az étkezés előtti és utáni imádságok, a templomlátogatások, a játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulásban, a délutáni pihenés előtti ima által, valamint a liturgikus év eseményein keresztül.

- Karácsonyi ünnepkör
- Húsvéti ünnepkör
- (Az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése).
- Templomlátogatás, ismerkedés a liturgiával, annak eszközeivel,
- Templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- Közös szentmise látogatás a családokkal
- Óvodánk védőszentje, Szent Imre ünnepének megülése
- Szentekről való megemlékezés
- Az egyházi év egyéb ünnepeinek megtartása (Balázs áldás, Hamvazkodás – Plébánia atyáinak segítségével)
- Szent Miklós ünnepének megülése
- Emlékezés a teremtésre – Hála ünnep

A hitre nevelés és az erkölcsi nevelés a katolikus óvodában egymástól elválaszthatatlan, egymást feltételező fogalmak. A közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztyén erények gyakorlása egymást erősítő tevékenységek. Ezért az óvodai nevelés folyamán olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek alkalmasak közös élményeket nyújtására, az egyéni

bánásmód alkalmazása folytán az erkölcsi tulajdonságok (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség...) megalapozására, kialakítására, a biztonságérzet erősítésére – a feltétel nélküli szeretet megtapasztalása, elfogadottság élménye, bizalom. A gyermeki magtartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Az ünnepek és megemlékezések szervezésével azt tűzzük ki magunk elé feladatként, hogy megtanítsuk a gyermekeket kulturáltan, keresztényi módon ünnepelni, megtöltsük az ünnepeket érzelmi tartalommal. Az ünnep előkészítése, az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből nagyszerű lehetőséget biztosít a gyermekek közösségi és egyéni érzelmi életének gazdagítására.

5.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A keresztény óvodai nevelés alapvető célja a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaihoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatot értő és megtartó gyermek nevelése.

A játék a gyermek számára pótolhatatlan tevékenységi forma, mert olyan örömet, vidámságot szerez a gyermeknek, amely nélkül egészséges fejlődése nélkülözhetetlen. Szinte észre sem veszi a gyermek, s rengeteg tapasztalatra tesz szert, később ezekből merít, ez alapján tanulja meg, hogy mit kell tennie, hogyan kell viselkednie az élet különféle helyzeteiben. Éppen ezért az óvodapedagógus egyik legfontosabb feladata, hogy tudatos jelenlétével biztosítsa a szabad játék érvényesülésének túlsúlyát az egész óvodai nevelés folyamán, indirekt irányítás módszerével alakítsa azt, biztosítsa, hogy zavartalan és hosszantartó lehessen. Az óvodapedagógus feladata az élményszerzés lehetőségének biztosítása, amely alap a gyakorlójátékhoz a szimbolikus szerepjátékhoz, a konstruáló játékhoz, a szabályjátékhoz, a barkácsoláshoz, a bábozáshoz, a dramatizáláshoz.

A játék önfelelt időtöltés, szórakozás, önkéntes és szabad tevékenység. A játékban megtalálható az ismeretszerzés, a gondolkodás, az alkotás, a fantázia, az átélés, a mozgás és nyugalom, a tervezés, a valóság és a képzelet. A gyermek a játék során tárgyakkal és környezettel ismerkedik. Kíváncsian lesi a mozgások eredményét. Hosszan manipulál, fáradhatatlanul gyakorolja, ismétli az átélt siker élményét. Szünni nem akaró kedvvel ugrál, gyakorol, rakogat, változtat. Ez a gyakorló játék. Növekedése során megfigyeli a körülötte lévő világot, s utánozza is azt. A játék alkalmas a gyermekben lappangó agresszív indulatok,

sérelmek megszelídítésére, feloldására is. Fantáziája segítségével alakítja át a valóságot. Később egyre közelebb kerül ahhoz. Ez a játékforma a szimbolikus szerepjáték. A konstrukciós játékok alkalmával fejlődik a szem-kéz koordinációja, a finommotorika, a gyermek térészlelése, az alak-és formaállandóság, a rész és egész viszonyának észlelése, a képzelet, a kreativitás, a vizuális memória. A szabályjátékok során fejlődnek a gyermekek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, szocializációs készségei. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kell megvalósulnia. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé.

A játék a gyermek egész napi tevékenységei között a legfontosabb, legjelentősebb, személyiségének alakulásában mással nem helyettesíthető. Az óvónőnek biztosítani kell a játékhoz szükséges változatos eszközöket, kuckókat a játéklehetőségekhez.

A katolikus óvodapedagógus feladata a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaihoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése.

Dokumentálása a csoportnaplóban történik.

Játék tartalma 3-6-8 éves korig:

A gyermek társas kapcsolatainak és játéktartalmának alakulása az óvodában az óvodába lépés pillanatától az iskolába lépésig tart.

- ❖ A gyermek társas élete a kevés számú csoporttól a nagyobb létszámú csoportig fejlődik.
- ❖ Gyermek játékaik formái, tartalmi jellemzői életkorától és egyéni sajátosságától (vérmérsékletétől, aktuális idegéletteni, érzelmi állapotától) egyaránt függenek. Az életkor és az egyéni fejlődés előrehaladtával a gyermek egyre összetettebb, tartalmilag egyre bonyolultabb, esetleg szerepazonosulással járó, vagy szabályokhoz kötött játéktevékenységet végez.
- ❖ Tevékenység időtartama, mélysége, szintje, tartalmi gazdagsága. Az óvodai élet során erőteljes hangsúlyt élvez a gyermek szabad játéka, amelynek keretei között a pedagógus feladata, hogy biztosítsa a megfelelő időkeretet, a megfelelő, biztonságos eszközöket, segítse a gyermeket abban, hogy egy-egy témában egyre mélyebb ismereteket, tapasztalatokat szerezhessen.

- ❖ A játék folyamán alakulnak a gyermek társas kapcsolatai, itt válnak azok egyre mélyebbé, nyitottabbá..A játék ad keretet a gyermekek számára a körülötte élőkkel – társaival, felnőttekkel – történő kapcsolatok építésére, elmélyítésére is.
- ❖ A játék természetes velejárója a kommunikáció, amely a játéktevékenység mélyülése és bővülése folytán maga után vonja a gyermek nyelvi- kommunikációs szintjének növekedését is, hiszen bővül szókincse, fejlődik metakommunikációs készsége.
- ❖ A játék folyamán alakulnak a gyermeki magatartási formák és szokások.

Szerkezeti kerete

Az óvodapedagógus feladata:

- a megfelelő hely, idő, nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör kialakítása, fönntartása,
- ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermekek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus környezet kialakítása
- Biztonságos, megfelelő mennyiségű és minőségű, a gyermekek igényeinek megfelelő játékeszközök biztosítása
- Sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, mely élményforrás lehet a gyermek számára

5.3. Vers, mese

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok.

A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongását, s egyben feloldást és szorongást kínál. Szemléletmódja, mágikus világképe ráébreszt a külvilág megismerésére.

- Versek, mondókák, dúdoló alkalmazásával érzelmi, esztétikai élmény nyújtása,
- A gyermekek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének segítése,
- Érzelmi biztonság nyújtása, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, megerősítése
a mese, vers segítségével a gyermekek mentális higiéniájának ápolása,
- Az élményfeldolgozásuk segítése
 - a mindennapos mondókázás, verselés, mesélés napi pszichikus szükséglet
- Beszédkedv felkeltése

- Beszédértés erősítése
- Irodalmi élmény nyújtása
- Irodalmi fogékonyság megalapozása
- Érzelmi, esztétikai nevelés
- Közösségi élmény erősítése, személyiség fejlesztés
- Önálló verselésre, mesélésre ösztönzés
- Nemzeti, keresztényi tudat erősítése
- Bibliai történetek hallgatása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése
- Gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása (mozgással és/vagy ábrázolással)
- Dramatizálás- önkéntes, szabad szerepválasztás, bábjáték, képolvasás
- Anyanyelvi játékok
- Vers, mese
- Szülőföld szeretetére, nemzethez való tartozásra nevelés
- Verbális és nonverbális jelzések közötti eltérés tudatos használata
- Ünnepek értéknövelése
- Könyv szeretetére nevelés

A mese a gyermek szemével nézett világ. Bár a gyermeket születése pillanatától reális környezet veszi körül, maga egy elvarázsolt világban él, amely óvatosságot és egyben növekvő erősödést is jelent a számára. A mese szükséges, mert nyugtat, örömet okoz, segít az élet megismerésében, az ember formálásában, segít különbséget tenni a jó és rossz között. Építi a gondolkodást, a képzeletet. Megérezni benne az öröm, a bánat és a kiengesztelődés hangját. Növeli a humorérzékét, mely által elviselhetőbbé válik az élet. Ha a gyermeknek szellemi táplálékot akar nyújtani az óvoda, akkor a mese napi „lelki táplálék” kell, hogy legyen. Az igazi mese válaszokat ad a lét alapkérdéseire úgy, ahogy a felnőtteknek más módon ugyanezekre válaszolnak a tartalmukban és szertartásaikban kidolgozott nagy világvallások. Gyermekkorban a mese ébren is tartja az utóbbiak iránti természetes fogékonyságot. Ápolja a transzcendenshez vezető utat.

A gyermekeknek a maguk kitalálta rövid mesétől a mondóka – és állatmeséken, irodalmi meséken kívül sokféle szerkezetű és formájú (lánc, halmozó, verses) mesét mondunk. Az igazi mégis a csodás elemekkel, átváltozásokkal, varázslatokkal átszőtt tündérmese. Ezek

arról szólnak, hogy az élet ajándék és vállalkozás egyszerre. A születés: csoda. Az önálló létet azonban ki kell vívni. Szülői gondoskodás, fölnevelő jóság nélkül az embergyerek elpusztulna, de eljön az idő, amikor búcsút kell venni, és az anyánk sütötte hamuban sült **pogácsával el kell indulni szerencsét próbálni. Próbák és veszélyek nélkül nincs értelmes élet.** Az út titkokkal teli. Az egyetlen menedék és jutalom a másikkal kötött szövetség vagy szeretetkapcsolat.

A népmesék erkölcsi nevelő hatása mélyen átjárja a személyiséget. A mesében az adott szót meg kell tartani, az ígéretet be kell váltani. A vándorlót be kell fogadni, az éhezőt meg kell vendégszolgálni. Az alvó embert vagy állatot nem szabad megölni. A küzdelmet szemtől szembe vívják. Aljasul, csak a boszorkány támad, rendre pórul is jár. A gyengét, a kicsit védelmezni kell. A gyermeki és mesei megfelelései következtében mindez kimondatlanul is mélyre hatol és beépül a kicsik erkölcsi érzelmeibe és szabálytudatába. Az embernek, mint teremtménynek feladata van a világban, meg kell küzdenie a rosszal, törekednie kell a jóra.

A népi mondókák, a dúdolók, a versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki – érzelmi élményeket adnak. Segítik értelmi fejlődésüket, verbális emlékezetüket.

5.4. Ének, zene, énekes játék

Az éneklés, a zenélés, a környezet hangjainak megfigyelése a gyermekeket élményekhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének – zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Cél a zene iránti érdeklődés felkeltése, a befogadásra való képesség megalapozása. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, a zenélés a gyermek mindennapos tevékenységévé válik.

Aki énekel, az kétszeresen imádkozik – hangzik gyakran – a szó, a dallam, a ritmus mind Istent dicséri, ha Róla, vagy Néki szól. A délelőtti elcsendesedés alkalmával énekeljen a gyermekcsoport naponta vallásos éneket is. Az ünnepköröknek megfelelően ne csak óvodai dalokat tanítson a nevelő, hanem vegye elő a régi ünnepeket idéző egyházi énekeket is. Így őrizhetjük az anyanyelvi örökséget, s ápolhatjuk a hagyományokat. A zene, az éneklés fejleszti a gyermek biztonságérzetét, feloldja gátlásait, közösségi érzését erősíti, magatartását pozitív irányba befolyásolja. A közös éneklés, játék a gyermekeket élményhez juttatja,

fejleszti zenei hallásukat, ritmusérzéküket, bővíti szókincsüket, gazdagítja kifejezőkészségüket és elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.

- ❖ Zenei anyanyelv elsajátítása, zenei ízlésvilág formálása
- ❖ Élhangsúlyos magyar beszéd erősítése
- ❖ Érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- ❖ Ritmusérzék fejlesztése
- ❖ Ismerkedés a hangszerekkel
- ❖ Hallás fejlesztése
- ❖ Fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása
- ❖ Éneklési készség fejlesztése
- ❖ Zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése
- ❖ Érzelmi, esztétikai nevelés
- ❖ Zenehallgatás, egyházi zene
- ❖ Ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok
- ❖ Igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, népdalok, más népek dalainak megismertetése
- ❖ Néptánc alaplépéseinek tanítása,
- ❖ Zenei érdeklődés felkeltése
- ❖ Az élőzene fontosságának megőrzése
- ❖ Zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmus érzék, mozgás, hangképzés, kreativitás fejlesztése)
- ❖ Keresztény liturgia figyelembe vétele
- ❖ Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben
- ❖ Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel

5.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységek az óvónő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez viszonyítva segítik a képi – plasztikai kifejezőképesség, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését. E tevékenységekhez az óvodapedagógus

biztosítson teret, lehetőséget az egész nap folyamán, akár óvodán kívül is. A gyermekek térforma, szín képzeteinek gazdagodását, belső képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását segíti. Komplex folyamat, hiszen magába foglalja az esztétikai élmények elsajátítását, a befogadáshoz szükséges készségek kialakítását, érzelmek felkeltését, helyes esztétikai ítéletek, az ízlés, az alkotói készségek megalapozását.

A beszéd mellett az ábrázolás egy újfajta önkifejezési mód, közlő nyelv. Az alkotó tevékenységek közben fejlődnek a gyerekek verbális és nem verbális megnyilatkozásaik. Fejlődnek a spontán beszéd különböző formái .(megszólítás, kérdés, tudakozódás, vélemény nyilvánítás, aktív. passzív szókincs bővítése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése)

- ❖ Vizuális látásmód erősítése
- ❖ Érdeklődés felkeltése a vizuális tevékenység iránt
- ❖ Érzelmek, gondolatok vizuális megjelenítése a gyermeki alkotásokban
- ❖ Szokásrendszer alakítása
- ❖ Különböző anyagok, változatos technikák megismerése, egyes munkafogások, változatos megoldások, technikai eszközök bemutatása
- ❖ Különböző eszközök használatának megismertetése, azok célszerű, biztonságos, takarékos, kreativitás használatára szoktatás
- ❖ Természetben található eszközökkel, anyagokkal valóalkotás
- ❖ Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása
- ❖ Finommotorika fejlesztése
- ❖ Esztétikai élménynyújtás, és esztétikai élmények befogadása,
- ❖ Alkotás örömeinek megtapasztalása, belső képek gazdagítása,
- ❖ Műalkotás elemzés
- ❖ Népi motívumok megismertetése
- ❖ Gyermeki önkifejezés biztosítása
- ❖ Esztétikus tárgyi környezet alakítása
- ❖ Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre
- ❖ Vallásos témák megjelenítése
- ❖ A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása

5.6. Mozgás

Gyermekeink egyik legfontosabb örömforrása a mozgás, legyen az spontán vagy irányított. A rendszeresen, örömmel végzett mozgásnak fontos szerepe van az egészséges életvitel kialakításában. A sokféle mozgáslehetőség kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. Elősegíti a testi képességek fejlődését, felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. Segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és alkalmazkodó képességet, a személyiség akaratit tényezőinek alakulását.

A mozgásra az egyéni szükségleteket, és képességeket figyelembe véve minden gyermeknek lehetőséget kell biztosítani az óvodai nevelés minden napján.

A mozgás lehetőséget ad a világos, konkrét értékelésre, ezáltal biztosítja a gyermekek pozitív énképének kialakulását. Segíti a szókincs bővítését, szakkifejezések használatát, az elvont gondolkodás fejlődését.

Alapvető feladat, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak a gyermekek. Lehetőség szerint mozogjanak szabadban.

- ❖ Mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján
- ❖ a mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, különbözőségének figyelembe vétele
- ❖ Egészséges életmód kialakítása
- ❖ Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése változatos eszközök biztosításával
- ❖ Testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése
- ❖ Változatos eszközök alkalmazása
- ❖ Mozgásos játékok beépítése, hiszen ezek felölelik a gyermek természetes mozgásának minden formáját, és ezek kombinációit
- ❖ Nagymozgás és finommotorika fejlesztése, a fegyelmezett mozgás előkészítése
- ❖ Szabad levegőn való tudatos mozgásfejlesztés
- ❖ Tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba
- ❖ Baleset megelőzés a megfelelő környezet biztosításával, erkölcsi neveléssel
- ❖ Téri tájékozódás, helyzetfelismerés fejlesztése
- ❖ Egyensúlyérzék fejlesztése
- ❖ Alkalmazkodóképesség fejlesztése, társra figyelés
- ❖ Formáljuk a személyiség akaratit tényezőinek alakulását

- ❖ Lehetőség szerint a mozgásterápia beépítése a mindennapokba
- ❖ Erkölcsi nevelés

5.7. Külső világ tevékenységeinek megismerése

A külső világ megismerésének célja, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot (érzékszervi és mozgásos megtapasztalás) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről életkoruknak megfelelő szinten. Az óvónő tudatosan tervezze meg munkáját, de építsen a gyermek élményeire és tapasztalataira, kíváncsiságára, érzelmeire. Nyújtson új ismereteket, a meglévőket mélyítse, rendezze el. A környezeti témák megválasztásánál fontos, hogy az óvónő a lakóhely, a lakókörnyezet sajátosságaihoz igazodjon. A gyermeknek őt közvetlenül körülvevő világot kell megismerni, megszeretni, hogy biztonságban tudjon tájékozódni, eligazodni benne. Gyarapodjon a gyermek aktív, passzív szókincse, mennyiségi és minőségi szinten, bővüljön a fogalmak és azok tartalmának köre. Fontos, hogy ne elvont ismereteket sulykoljunk a gyermekbe, hanem alkalmassá kell tenni őt a megfigyelésre. Elsősorban látni kell őt megtanítani. Ha van rá lehetőségünk, menjünk el csoportunkkal az aktuális helyszínre, hogy ott maguk fedezzék fel környezetüket. A kép, a cselekvés, a szó egységében lehető ugyanis a valóságot pontosan megismerni. A módszerek megválasztásánál azokat helyezzük előtérbe, amelyek mozgásos játékokra, cselekvésre és az érzékszervi megtapasztalásra épülnek.

Hazafias ünnepeink megtartása fontos szerepet tölt be óvodánk életében. A haza, a szülőföld, a hazaszeretet, eleink hagyományainak átörökítését programunk fontos részének érezzük.

- ❖ Rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire (öröm, hála)- a teremtett világ megismerésére nevelés.
- ❖ Ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése.
- ❖ A családi kultúra értékeinek felfedezése, szeretete és védelme, alkalmazása.
- ❖ A természeti és társadalmi környezet megismertetése során lehetőség nyílik a nyelvi kifejezőképesség fejlesztésére, ok-okozati viszonyok megláttatására, következtetések

levonására, szókincsük gyarapítására, ezáltal az anyanyelvi neveléssel szoros kapcsolatban áll.

- ❖ A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ❖ Ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival.
- ❖ Megfigyelő séták, kirándulások szervezése.
- ❖ Ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok).
- ❖ Természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése.
- ❖ A környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés: Feladatunk, hogy a gyermekek ismerjék és szeressék meg környezetünket. Tanulják meg, hogy az ember a természet elválaszthatatlan része. Ha élni akarunk benne, akkor védenünk kell az értékeket. Óvjuk közösen a természet tisztaságát, szépségét, hogy felnőtté válva, ők is tovább tudják adni unokáinknak ezt a szemléletet. Már az óvodai környezetben vegyenek részt a kiskert, a parkrészek ápolásában. Fedezzék fel évszakonként környezetükben a változást, tudjanak rácsodálkozni és érezzék meg, hogy minden mögött Isten áll.
- ❖ A közlekedés biztonságára, önfegyelmre, egymás óvására nevelés.
- ❖ Környezet kultúra és biztonságos életvitel szokásainak kialakítása.
- ❖ Részvétel egyházi ünnepeken.
- ❖ Ismerkedés az ember által épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal.
- ❖ Ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.
- ❖ Helyi hagyományok, szokások, nemzeti örökségünk megismerése.
- ❖ Részvétel egyházi ünnepeken.
- ❖ Környezettudatos gondolkodás fejlesztése, alakítása.
- ❖ Önálló véleményalakítás, döntésképesség fejlesztése kortárs csoportban és a környezet alakításában.
- ❖ Értékek megőrzése.

- matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

A környezet megismerése során, matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába jut a gyermek, s azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

- Szerezzenek a gyermekek tapasztalatokat a téri tájékozódás területéről
- Ismerje, értse és helyesen alkalmazza az alapfogalmakat

- Ismerje, értse és helyesen használja a relációs kifejezéseket
- Ismerje, értse és alkalmazza az alpműveleteket
- Ellentétpárok ismerete
- Saját testén, síkban, térben, időben tudjon tájékozódni
- ismerkedjenek a mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal
- Alakuljon ki a helyes számfogalma
- Globális mennyiségeket ismerje fel
- Alkossanak ítéleteket, alakuljon, fejlődjön mennyiség szemléletük.
- Fejlett logikus gondolkodással rendelkezzen

Környezetünkben jártunkban, keltünkben mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseket figyelhetünk meg. Cél, hogy ezeket játékos formában fedezzük fel és tapasztaljuk meg. Feladat: a matematikai érdeklődés felkeltése, az ok-okozati összefüggések felismertetése és a logikus gondolkodás megalapozása. Matematikai fogalmakkal szinte minden nap találkozik a gyermek, először nem érti ezeket, de később megtelik tartalommal, beépül szókincsébe. A problémahelyzetek, amik előbbre viszik a gyermeket, bármikor adódhatnak az életben. Hagyni kell a gyermeket saját logikája szerint gondolkodni, s ha megakad, sohase oldjuk meg a feladatot helyette. Inkább próbáljuk meg több oldalról megközelíteni a problémahelyzetet, illetve rávezetni a megoldásra. Így fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő és megoldó készségük.

5.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze, cselekvő tapasztalatszerzés. A munka az óvodáskor folyamán egyre önállóbb helyet kap a gyermek tevékenységében, formáiban és tartalmában gazdagodik. Az óvodáskor végéig azonban a munka játékos jellegű marad, és a játékhoz hasonlít. Az elvégzett munka a gyermek számára örömet okoz, sohasem lehet büntetés. A munka során létrejött sikerélmények újabb aktivitásra sarkallják a gyermeket, ezzel a gyermek fejlődésének eszközévé válik. A munka elvégzését külső szükségesség indokolja, például öltözködés, testápolás.

A gyermeknek valamit teljesítenie kell, amelynek eredménye megmutatkozik önmaga, de mások számára is. A munka elvégzése bizonyos felelősséggel jár és alapvető ismereteket, készségeket kíván. A munka hozzájárul a gyermek ismereteinek gyarapodásához és értelmi képességeinek fejlődéséhez. Feltárul előttük a munka fontosságának és hasznosságának értelme. Lehetővé teszi a kitartás, felelősségérzet, kötelességteljesítés gyakorlását, az értékelés, önértékelés és ezzel együtt a közösségi elfogadás kialakulását.

Munkaformák:

- 1, Önkiszolgálás jellegű munkák: testápolás, étkezéssel kapcsolatos teendők, öltözködés, pihenéssel kapcsolatos teendők, környezet rendjének megőrzése, a gyermek személyes holmijának kezelése.
- 2, A közösség érdekében végzett munka: szeretetből, alázatból, önfeláldozásból végzik a következő feladatokat: a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok naposi munka, kerti munka, segítség a kisebbeknek, ajándékkészítés.
- 3, Alkalmoszerű munkák: a környezet rendben tartása, segítség a felnőtteknek, egymásnak, kisebbeknek, teremdíszítés, játékjavítás, játékkészítés, barkácsolás és egyéb megbízatások.
4. Az évszaknak megfelelő tevékenységek a csoportszobában, udvaron, az óvoda környezetében

Cél, a munka iránti tisztelet megalapozása, az eredmény megbecsülése, a dolgozó ember szeretete. Dokumentációja csoportnaplóban

5.9. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásra alapul megvalósulása játékban történik. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a biztonság és kölcsönösség, az elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése, a gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

- ❖ Jelenjen meg a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása szervezeti és időkeretbe ágyazottan.
- ❖ Biztosítsuk a tevékenységben megvalósuló cselekvéses tanulást.

- ❖ A vizuális, akusztikus, kinezetikus, verbális érzékelés és észlelés, emlékezet képességének fejlesztése játékos formában valósul meg a tanulást támogató környezet megteremtésével.
- ❖ Elsődleges kell, hogy legyen az egyéni adottságok figyelembe vétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás.
- ❖ Fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése, a kreativitás erősítése, a gyermek kompetenciáinak erősítése.
- ❖ A gyermek kognitív képességeinek alakítása is elsősorban tevékenységbe ágyazottan valósul meg.
- ❖ A tevékenységbe ágyazott tanulás egész folyamatát a pedagógus személyre szabott pozitív megerősítéssel kell, hogy segítse.
- ❖ A tanulási zavar veszélyeztetettségének gyanúja esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni fejlesztés szükséges.
- ❖ Tehetségígéretekre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges. Tehetséggondozás
- ❖ Erkölcsi érték hordozás

Az óvodai ismeretszerzés célja az óvodás gyermek kompetenciáinak, képességeinek fejlesztése az attitűdök erősítése.

A játék és az ismeretszerzés óvodáskorban összekapcsolódik. A gyermeki kíváncsiság, tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, cselekvésre és közben tanul a kisgyermek.

Az óvodai ismeretszerzés a nevelési folyamat egészét áthatja, minden pillanat alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon tanuljanak a gyermekek, a szerzett ismereteket minden esetben verbális megerősítés is kísérje. Az óvodákban az ismeretszerzés folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység. Az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg.

Az óvónő feladata az ismeretszerzést támogató környezet megteremtése, a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú kielégítése, a felfedezés lehetősége, kreativitás erősítése. A gyermek értelmi képességeinek (érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlessze. Neveljen a problémahelyzetek megoldására, biztosítsa a felfedezés, a kutatás élményének átélését, keltse fel a tudás, tanulás irányi vágyat a gyermekekben. Biztosítson tapasztalatok szerzésére olyan lehetőségeket, amelyekben a gyermek megismerheti teljesítőképségeit. Vegye figyelembe a gyermekek egyéni

adottságait, a kiemelkedően tehetséges gyermekeket segítse a tehetségük kibontakozásában, a differenciálás adta lehetőséggel. Személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását. Műsorok, rendezvények, pályázatok, színjátszó és versmondó találkozók lehetőséget adnak, a tehetség kibontakoztatására, s egyben a gyermeket sikerekhez jutatják. A differenciált fejlesztést az óvónő egyénileg vagy mikrocsoportos formában végzi a saját csoportjában. Az eltérő képességű gyermekek felzárkóztatását, fejlesztését mikrocsoportos formában az óvónő végzi a saját csoportjában. Szükség esetén a fejlesztéshez a szakszolgálatoktól kérünk segítséget. A tanulás során fejlődik nyelvi kifejezőképességük, valamint szociális kapcsolataik. A komolyabb nehézségekkel küzdő gyermekek számára mindenkor a Nevelési Tanácsadó szakembereitől kérünk segítséget. Gyermekek megfigyelésének dokumentációja az Egyéni Fejlesztési Napló.

6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni érettségi szintet, ugyanakkor a szülői jogok érvényesülésének is teret kell engedni. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

1. A testi fejlettség szintje: optimális testi fejlettség és egészségi állapot megléte, amely magába foglalja az életkornak megfelelő testsúlyt, testmagasságot, a nagy és finommozgások összerendezettségét, a látás – hallás - mozgás megfelelő koordinációját, fejlett egyensúly- és térérzékelést, téri tájékozódást és a kialakult dominanciát, a megfelelő terhelhetőséget, a testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képességet.
2. Lelki képességek szintje:
 - ❖ Beszédfejlettség, (formális és tartalmi fejlettséget jelent, amely a beszéd tisztaságában, folyamatosságában, megfelelő kifejezőképességben, szókincsben nyilvánul meg)
 - ❖ Értelmi fejlettség(bizonyos terjedelmű és kitartású aktív figyelmet, koncentrációs készséget, emlékezeti befogadást, a felidézés képességét,

lényeglátás fejlettségét, elemi fogalmak, ítéletek és következtetések alkotását, differenciáló és ok-okozati összefüggések felismerését) képesség a szándékos bevésésre

- ❖ Érzelmi, akarati érettség, kiegyensúlyozottság
 - ❖ Munkára való képesség (korának megfelelő kiegyensúlyozottság, önmagá irányításának képessége, monotónia tűrése, késleltetés, megfelelő szabály- és feladattudat, megjelenik a teljesítmény belső igénye, a rábízott feladatokat elvégzi, tevékenységeit nem hagyja félbe).
 - ❖ Emlékezete legyen megbízható,
 - ❖ Figyelme kitartó,
 - ❖ Képzelete gazdag, gondolkodása problémamegoldó, kreatív.
 - ❖ Legyen képes valósághű észlelésre, legyenek elemi ismeretei önmagáról, a környezetéről.
 - ❖ Utasítást, feladatot megértő, kérdéseket értelmezni tudó, válaszaiban a verbális érettség tükröződjön.
 - ❖ Ismerje a szűkebb környezetét, s legyen nyitott a tágabb környezetére. Legyen igényes önmaga, és környezete felé.
3. Szociális képességek szintje: beilleszkedési alkalmasság, alapvető szociális érzékenység megléte, tudja érzelmeit szabályozni, vágyait késleltetni, tud más célkitűzéseivel azonosulni, le tud mondani pillanatnyi érdekeiről, együttműködésre képes, képes kapcsolatot kialakítani kortársaival és a felnőttekkel, elfogadja az irányítást. Keresztény értékeket magába fogadó és azokat hétköznapi életben megélni tudó gyermek. Alakuljon ki a szabálytudata. Kapott feladatot végezze önállóan, kitartóan. Jellemezze az önfegyelmet, munkatempója korának elvárható szinten legyen.
4. Óvodánkban sajátos nevelési igényű gyermekek is részesülnek óvodai nevelésben. Az Ő integrált nevelésük és fejlesztésük különböző módszerekkel történik adottságaiknak és szükségleteiknek megfelelően. Speciális fejlesztést igénylő (pl. autista) gyermekek esetében rendszeresen vannak jelen az óvodában külső szakemberek, gyógypedagógusok. A Nevelési Tanácsadó vagy a Szakértői Rehabilitációs Bizottság szakvéleményének figyelembevételével a gyerekek egyéni, mikro csoportos vagy differenciált fejlesztésben részesülnek fejlesztőpedagógus bevonásával. Mindezek mellett az adott óvoda teljes nevelőtestületének és segítőinek szoros együttműködése szükséges ahhoz, hogy a lehető legmagasabb szintre tudjuk fejleszteni a ránk bízott gyermekeket.

- ❖ Öt éves kortól kötelező az óvodába járás, aminek betartása törvényi kötelesség. Az óvodai nevelés a gyermek egész személyiségére irányul.
- ❖ Szükség esetén speciális szakemberek segítségének igénybevétele: szülők, pedagógusok, gyógypedagógusok együtt működnek.
- ❖ A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézményben kezdik meg iskolai életüket.

7. Gyermek- és ifjúságvédelem

Gyermekvédelem célja:

Elsődleges cél a prevenció, a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének felismerése, lehetőség szerint azok kialakulásának megelőzése illetve enyhítése. Szükség esetén a gyors, hatásos segítség, hogy a gyermek az adott problémából minél inkább sérülés nélkül kerülhessen ki.

Feladat:

- ❖ Problémák feltárása
- ❖ Helyzetelemzés
- ❖ Leghatékonyabb segítségadás, megoldás keresése
- ❖ összekötőszerep az óvoda – gyermek – család – segítő intézmények között

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma
- ebből a veszélyeztetettek száma
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
- három-vagy több gyermekes családban élők száma

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

1. Családi környezet:

- ❖ gyermekbántalmazás (fizikai, lelki)
- ❖ rossz lakásviszonyok,
- ❖ egészségügyi gondok,
- ❖ anyagi gondok,
- ❖ nevelési hiányosságok

- ❖ megromlott családi kapcsolat
- ❖ gyermeki személyiségben rejlő okok,
- ❖ bűnöző családi helyzet

2. Családon kívüli környezet:

- ❖ munkanélküliség, (annak következménye lehet pl. italozás, kéregetés, vagy kéregetésre kényszerítés, kábítószerelés)
- ❖ váltakozó párkapcsolatok,
- ❖ hajléktalanság, életvitel az utcán vagy az italboltban történik,
- ❖ önkényes lakásfoglalás
- ❖ Családok Átmeneti Otthona
- ❖ pszichiátriai kezelés

A gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi, épületenként egy-egy felelős segíti az óvónők munkáját.

Feladata:

- ❖ évente gyermekvédelmi program készítése
- ❖ konzultáció az intézmény vezetővel, kollegákkal
- ❖ kapcsolattartás a szülőkkel
- ❖ kapcsolattartás a szakszolgálatokkal
- ❖ szükség szerint a megfelelő lépések megtétele,
- ❖ családlátogatások megszervezése
- ❖ baleset védelem

Törvényi háttér: A gyermekek nevelésére elsősorban családja jogosult és köteles, amelyekhez segítséget nyújt az állam is. Az 1997 évi XXI. Tv. Különös figyelmet fordít a gyermekek jogaira.

Törvényi háttér

1. A gyermek jogai:

Gyermeki jogok: a **Magyar Köztársaság Alkotmányában** (1949. évi XX. tv), a **Gyermek jogairól szóló**, New Yorkban, 1989.november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló **1991.évi LXIV. törvényben** és más törvényekben megfogalmazott, a gyermeket megillető jogok összessége.

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról:., A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.”

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról:., A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. Ez történhet az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, vagy a többi gyermekkel együtt, azonos óvodai csoportban. Az intézménynek rendelkeznie kell azokkal a személyi és tárgyi *feltételekkel, melyek a sajátos nevelési igényű gyermek ellátásához szükségesek.* A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához...stb”

2. A pedagógus illetve az iskola, mint intézmény gyermekvédelmi feladatait meghatározó jogszabályok:

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 11/1994 (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről (ld.6.§)
- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 17.§-a a gyermekvédelmi jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatokra vonatkozik

3. A gyermekvédelmi felelős jogai és kötelességei (az 1997-es gyermekvédelmi törvény alapján)

- a pedagógusok, szülők jelzése a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél- a veszélyeztető okok feltárása érdekében- családlátogatáson megismerni a gyermek családi környezetét.
- együttműködési és jelzési kötelezettség a gyermekvédelmi rendszer felé
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi intézményekkel
- a szülők tájékoztatása, hogy problémájukkal milyen intézményhez fordulhatnak
- a gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezni rendszeres vagy rendkívüli támogatás igénylését
- éves program készítése

4. A szülők jogai és kötelezettségei (az 1997-es gyermekvédelmi törvény tartalmazza 12.§)

5. 20/1997. (II.13.) kormányrendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról

A gyermekek jogai:

- ❖ A nevelési, oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjék.
- ❖ A gyermek fejlődéséhez biztosítanunk kell a pihenőt, szabadidőt, játéklehetőséget, étkezési időt, testmozgási lehetőséget, hogy életkorának megfelelően fejlődjön.
- ❖ A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartva, képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben kell, hogy részesüljön.
- ❖ Fejlődésére ártalmas környezet és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.

A család életébe történő beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha a gyermek érdekében történik.

A gyermekvédelmi felelős jogai és kötelességei (1997 évi törvény alapján):

- ❖ Segíteni a gyermekek családban történő nevelését a szülők bizalmát megnyerve, tisztelettel fordulni problémáik felé.
- ❖ Együttműködni a gyermekvédelem munkáját segítő központokkal.
- ❖ A szülők tájékoztatása, problémájukkal milyen intézményhez fordulhatnak.
- ❖ A gyermekek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezni a rendszeres, vagy rendkívüli támogatás igénylését.

A gyermekvédelmi felelős állandó feladatai:

Az adminisztráció az alábbi szempontok szerint:

Kapcsolattartás az alábbi intézetekkel:

- ❖ Gyerekjóléti Szolgálat
- ❖ Családsegítő Központ
- ❖ Nevelési Tanácsadó
- ❖ Logopédiai Szakszolgálat

- ❖ Máltai Szeretetszolgálat
- ❖ RÉV
- ❖ Polgármesteri Hivatal
- ❖ Szakértői Bizottság

8. Eszköz és felszerelések jegyzéke

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

Eszközök, felszerelések	törvényi előírás	rendelkezésünkre áll
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	
tornaszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a székhelyen, a telephelyről 5 perces sétával elérhető
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	székhelyen
játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	mindkét telephelyen
óvodavezetői iroda	óvodánként 1	óvoda székhelyén;
orvosi szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	óvoda székhelyén
gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Szt. I. utcán csoportonként, Teleki L. u – több csoportnak közösen
gyermekmosdó, WC	gyermekcsoportonként 1	Szt. I. utcán csoportonként, Teleki L. u – több csoportnak közösen
Kiszolgálóhelyiségek		
felöltöző	épületenként 1	Szt. I. utcán külön, Teleki L. u-n nincs
elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Szt. I. utcán külön, Teleki L. u-n nincs
melegítőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1
tálaló-mosogató, ezen belül felnőttétkező	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1
felöltőmosdó	épületenként 1	van
felöltő WC	épületenként 1	van
mosléktároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	van

egyéb raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen 1)	
éléskamra szertár	óvodánként 1 épületenként 1	ha helyben főznek

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1. Csoportszoba		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	gyermeklétszám szerint 1
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	gyermeklétszám szerint 1
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	gyermeklétszám figyelembevételével
fényvédő függöny	ablakenként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	ablakenként függöny
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben
játéktartó szekrény vagy polc	gyermekegyesítő vagy gyermek esetén további 1 valamennyi gyermekágy tárolásához szükséges mennyiség	megfeleő
fektetőtároló	gyermekcsoportonként 1	van
élősarok állvány hőmérő	gyermekcsoportonként 1	gyermekcsoportonként 1
óvodapedagógusi asztal	gyermekcsoportonként 1	egy csoport kivételével – itt nincs rá igény
felnőttszék	gyermekcsoportonként 2	egy csoport kivételével – itt nincs rá igény
eszköz-előkészítő asztal	gyermekcsoportonként 1	gyermekcsoportonként 1
textiltároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	ha elhelyezésére a csoportszobán kívül nincs más lehetőség
edény- és evőeszköz- tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	Szt. I. utcán csoportonként, Teleki L. u – több csoportnak közösen
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
2. Tornaszoba		
tornapad	2	van
tornaszőnyeg	1	van
bordásfal	2	van
óvodai többfunkciós mászó készlet	1	van
egyéni fejlesztést	három gyermek egyidejű	Teleki L. u – van, Szt. Imre u. is

szolgáló speciális felszerelések	foglalkoztatásához	
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel		nevelési programban foglaltak szerint
tükör	1	van – Teleki L. u-n csoportonként
asztal	1	van
szék	2	egy gyermek, egy felnőtt
szőnyeg	1	van
4. Játszóudvar		
kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	van
kerti pad	gyermekcsoportonként 2	van
babaház	gyermekcsoportonként 1	van
udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	van
takaróháló	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez -van
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. rész szerint	van
5. Óvodavezetői iroda		
íróasztal és szék	1-1	van
tárgyalóasztal	1	dohányzó asztal
szék	2	van
telefon	1	van
könyvszekrény	1	van
iratszekrény	1	van
8. Orvosi szoba	berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint	
9. Gyermeköltöző		
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló -van
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	van
10. Gyermekmosdó, WC		
törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	van
falitükör	mosdókagylónként 1	van
hőmérő	helyiségenként 1	van
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	van

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

Eszközök, felszerelések egyéni tisztálkodószerrek

Mennyiségi mutató törvényi előírás felnőtt és gyermeklétszám van

rendelkezésünkre áll

	szerint 1 fésű, fogkefe, fogmosópohár	
tisztálkodófelszerelések	mosdókagylónként 1 ruhakefe, körömkefe, szappantartó	van
fésűtartó	csopontonként 1	van
törülköző	felőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	van
abrosz	asztalonként 3	van

IV. A FELNÖTTEK MUNKA VÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató törvényi előírás	rendelkezésünkre áll
szennyesruha-tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	van
mosottruha-tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	van
mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 ha a mosás helyben történik	van
centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 ha a mosás helyben történik	van
vasaló	épületenként 1	van
vasalóállvány	épületenként 1	van
szárítóállvány	épületenként 1	van
takarítóeszközök	épületenként 1	vannak
kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1 ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	vannak
hűtőgép	épületenként 1, amennyiben helyben főznek 2	van
porszívó	épületenként 1	van

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató törvényi előírás	rendelkezésünkre áll
----------------------------	---------------------------------------	----------------------

1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)

különböző játékformák

(mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei

gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben van csoportszobai és udvari eszközök külön-külön

mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök

gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével van csoportszobai és udvari eszközök külön-külön

ének, zene, énekes játékok eszközei

gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda nevelési programja szerint van

az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei

gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda nevelési programja szerint; képeskönyvekből, képes mesekönyvekből van gyermekcsoportonként legalább 15 féle 3-3 példányban

értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök

gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda nevelési programja szerint van

ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök

gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda nevelési programja szerint van

a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok

gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda nevelési programja szerint van

munka jellegű tevékenységek eszközei

gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda nevelési programja szerint van

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

video (lejátszó) óvodánként 1

televízió	óvodánként 1	
magnetofon	három csoportonként 1	
diavetítő	épületenként 1	
vetítívászon	épületenként 1	
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda nevelési programja szerint
hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda nevelési programja szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermek 30%-ának megfelelő mennyiségben	fogyatékos gyermeket nevelő óvodában; a nevelési programban foglaltak szerint

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató törvényi előírás	rendelkezésünkre áll
ételminta-vétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	van
mentőláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	avan
gyógyszerszekrény (zárható)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	van
munkaruha	a Munka Törvénykönyve, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1993. évi XXXIII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján, az óvodai kollektív szerződés szerint a munkavédelemről szóló 1993. évi CXIII. törvény és végrehajtási rendeletei	van
védőruha	alapján, az óvodai munkavédelmi szabályzat szerint	van
tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	van

9. Érvényességi nyilatkozat

A helyi nevelési program érvényességi ideje: 2010. szeptember 1-től visszavonásig. Felülvizsgálandó minden minket érintő törvényi változás alkalmával, de legalább öt évente. A Helyi Nevelési Programot elfogadása után az intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni, valamint nyomtatott formában az intézmény és az óvoda irodájában is megtekinthető.

10. Legitimációs záradék

A programot elfogadta

Nevelőtestület

Elfogadta (100 %)

Dátum:

Aláírás:

Véleményezte a Szülői Szervezet képviselőjében:

Dátum:

Aláírás:

Szakértői véleményt készítette:

Dátum:

Aláírás:

A fenntartó jóváhagyta:

Dátum:

Aláírás:

Tartalom

TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	3
Törvények.....	3
Rendeletek.....	3
ALAPÍTÓ OKIRAT.....	4
MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY	7
1. BEVEZETÉS	9
1.1 Katolikus közoktatási intézmények küldetése	10
A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé	10
A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé.....	12
A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé.....	14
1.2 Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	15
A keresztény nevelés célja.....	16
A cél eléréséhez három sajátos feladatot kell szem előtt tartani	17
A sajátosan keresztény nevelési eszközök	18
A nevelés alapelvei.....	19
Óvodánk nevelőtestülete az alábbi pedagógiai alapelveket szeretné érvényre juttatni	21
1.3.A Katolikus óvodák helyi nevelési programjának elkészítésekor figyelembe kell venni:	22
2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP	23
2.1 Katolikus gyermekkép	23
Az egészséges életmód kialakítása	25
A környezettudatos magatartás alakítása.....	26
Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása.....	26
Az egyéni képességeknek és készségeknek megfelelő, tevékenységekbe ágyazott értelmi fejlesztés	27
Testi és lelki szükségletek kielégítése.....	27
Táplálkozás	28
Testápolás.....	28
Öltözködés.....	28
Mozgás.....	28
Pihenés, alvás	29
Kapcsolatok a keresztény neveléssel.....	29
Közösségi nevelés, szocializáció.....	29
2.2 Katolikus óvodakép.....	31
Történeti áttekintés	31
Óvoda arculat	32
3. A katolikus óvodai nevelés feladatai.....	34
3.1. Hitre nevelés erősítése.....	34
3.2. Egészséges életmód alakítása.....	35
3.3. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása.....	36

3.4. Anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása	37
Feladata:	38
3.4.1.Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	38
3.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja	39
4. Katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	40
4.1. Személyi feltételek	40
4.2. Tárgyi feltételek	40
4.3. Az óvodai élet megszervezése	42
4.4. Az óvoda kapcsolatai	47
4.4.1. A szülő, a gyermek és az óvodapedagógus együttműködésének formái és továbbfejlesztésének lehetőségei.....	47
4.4.2. Az óvoda külső kapcsolatai.....	48
5. Katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	48
5.1. Hitre nevelés	49
5.2. A játék	50
5.3. Vers, mese	52
5.4. Ének, zene, énekes játék	54
5.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka	55
5.6. Mozgás	57
5.7. Külső világ tevékenységeinek megismerése	58
5.8. Munka jellegű tevékenységek	60
5.9. A tevékenységben megvalósuló tanulás	61
6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	63
7. Gyermek- és ifjúságvédelem.....	65
1, Családi környezet:	65
2, Családon kívüli környezet:.....	66
Törvényi háttér	66
8. Eszköz és felszerelések jegyzéke	69
9. Érvényességi nyilatkozat.....	75
10. Legitimációs záradék.....	75
<u>TÖRVÉNYI HÁTTÉR</u>	3
<u>Törvények</u>	3
<u>Rendelet</u>	3
<u>ALAPÍTÓ OKIRAT</u>	4
<u>MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY</u>	7
<u>1. BEVEZETÉS</u>	9
<u>1.1 Katolikus közoktatási intézmények küldetése</u>	10

<u>A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé</u>	10
<u>A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé</u>	12
<u>A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé</u>	14
1.2 Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	15
<u>A keresztény nevelés célja</u>	16
<u>A cél eléréséhez három sajátos feladatot kell szem előtt tartani</u>	17
<u>A sajátosan keresztény nevelési eszközök</u>	18
<u>A nevelés alapelvei</u>	19
<u>Óvodánk nevelőtestülete az alábbi pedagógiai alapelveket szeretné érvényre juttatni</u>	21
1.3.A Katolikus óvodák helyi nevelési programjának elkészítésekor figyelembe kell venni:	22
2. ISTEN GYERMEKEI, KATOLIKUS ÓVODAKÉP	23
2.1 Katolikus gyermekkép	23
<u>Az egészséges életmód kialakítása</u>	25
<u>A környezettudatos magatartás alakítása</u>	26
<u>Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása</u>	26
<u>Az egyéni képességeknek és készségeknek megfelelő, tevékenységekbe ágyazott értelmi fejlesztés</u>	27
<u>Testi és lelki szükségletek kielégítése</u>	27
<u>Táplálkozás</u>	28
<u>Testápolás</u>	28
<u>Öltözködés</u>	28
<u>Mozgás</u>	28
<u>Pihenés, alvás</u>	29
<u>Kapcsolatok a keresztény neveléssel</u>	29
<u>Közösségi nevelés, szocializáció</u>	29
2.2 Katolikus óvodakép	31
<u>Történeti áttekintés</u>	31
<u>Óvoda arculat</u>	32
3. A katolikus óvodai nevelés feladatai	34
3.1. Hitre nevelés erősítése	34
3.2. Egészséges életmód alakítása	35
3.3. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	36
3.4. Anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása	37
<u>Feladata:</u>	38
3.4.1.Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	38
3.5. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja	39
4. Katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	40
4.1. Személyi feltételek	40
4.2. Tárgyi feltételek	41
4.3. Az óvodai élet megszervezése	42

<u>4.4. Az óvoda kapcsolatai</u>	47
<u>5. Katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai</u>	48
<u>5.1. Hitre nevelés</u>	48
<u>5.2. . A játék</u>	50
<u>5.3. Vers, mese</u>	52
<u>5.4. Ének, zene, énekes játék</u>	54
<u>5.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka</u>	55
<u>5.6. Mozgás</u>	56
<u>5.7. Külső világ tevékenységeinek megismerése</u>	58
<u>5.8. Munka jellegű tevékenységek</u>	60
<u>5.9. A tevékenységben megvalósuló tanulás</u>	61
<u>6. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére</u>	63
<u>7. Gyermek- és ifjúságvédelem</u>	64
<u>1. Családi környezet:</u>	65
<u>2. Családon kívüli környezet:</u>	65
<u>Törvényi háttér</u>	66
<u>8. Eszköz és felszerelések jegyzéke</u>	69
<u>9. Érvényességi nyilatkozat</u>	75
<u>10. Legitimációs záradék</u>	75